

SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT BUDOWLANYCH

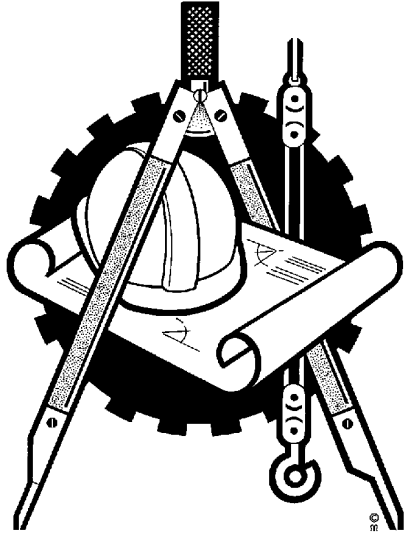
Obiekt: Przebudowa, rozbudowa istniejącego budynku
Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej
w Bierutowie, ul. Słowackiego 2

Adres: Bierutów, ul Słowackiego 2
działka nr 43 AM 23

Inwestor: Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej
z siedzibą w Bierutowie przy ul. Słowackiego 2

sporządził: Andrzej Kamiński

październik 2008

SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT

1. Część ogólna

1.1. Przedmiot specyfikacji

Przedmiotem niniejszej specyfikacji technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót w zakresie objętym projektem budowlanym i przedmiarem robót tj. przebudowa, rozbudowa istniejącego budynku Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Bierutowie, ul. Słowackiego 2.

1.2. Zakres stosowania specyfikacji

1.2.1. Specyfikacja techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zleceniu i realizacji robót wymienionych w pkt. 1.1.

1.2.2. Odstępstwa od wymagań podanych w niniejszej specyfikacji mogą mieć miejsce tylko w przypadkach małych prostych robót i konstrukcji drugorzędnych o niewielkim znaczeniu, dla których istnieje pewność, że podstawowe wymagania będą spełnione przy zastosowaniu metod wykonania na podstawie doświadczenia i przy przestrzeganiu zasad sztuki budowlanej.

1.3. Zakres robót objętych specyfikacją

1.3.1. Roboty, których dotyczy specyfikacja, obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu realizację zadania objętego Projektem Budowlanym i przedmiarem robót.

1.4. Uczestnicy procesu budowlanego

1.4.1. Inwestor – Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej z siedzibą w Bierutowie przy ul. Słowackiego 2,

1.4.2. Organ nadzoru budowlanego,

1.4.3. Wykonawca wyłoniony w przetargu,

1.4.4. ,

1.4.5. ,

1.4.6. ,

1.5. Definicje i objaśnienia pojęć stosowanych w specyfikacji i procesie inwestycyjnym

1.5.1. Użyte poniżej określenia należy rozumieć w każdym przypadku następująco:

- 1.5.1.1. **Przedmiar robót** – opracowanie obejmujące zestawienie planowanych robót w kolejności technologicznej ich wykonania wraz z obliczeniem i podaniem ilości ustalonych jednostek przedmiarowych.
 - 1.5.1.2. **Roboty budowlane** – budowa a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego.
 - 1.5.1.3. **Budowa** – wykonanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę, nadbudowę obiektu budowlanego.
 - 1.5.1.4. **Teren budowy** – przestrzeń w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy.
 - 1.5.1.5. **Pozwolenie na budowę** – decyzja administracyjna zezwalająca na rozpoczęcie o prowadzenie budowy lub wykonywanie robót budowlanych innych niż budowa obiektu budowlanego.
 - 1.5.1.6. **Dokumentacja budowy** – pozwolenie na budowę wraz z załączonym projektem budowlanym, dziennik budowy, protokoły odbiorów częściowych i końcowych, w miarę potrzeby, rysunki i opisy służące realizacji obiektu, książka obmiarów.
 - 1.5.1.7. **Dokumentacja powykonawcza** – dokumentacja budowy z naniesionymi zmianami dokonany w toku wykonywania robót.
 - 1.5.1.8. **Aprobata techniczna** – pozytywna ocena techniczna wyrobu, stwierdzająca jego przydatność do stosowania w budownictwie.
 - 1.5.1.9. **Dziennik budowy** – dziennik wydany przez właściwy organ zgodnie z obowiązującymi przepisami, stanowiący urzędowy dokument przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w czasie wykonywania robót.
 - 1.5.1.10. **Kierownik budowy** – osoba wyznaczona przez Wykonawcę robót, upoważniona do kierowania robotami i do występowania w jego imieniu w sprawach realizacji kontraktu, ponosząca ustawową odpowiedzialność za prowadzoną budowę.
 - 1.5.1.11. **Inspektor Nadzoru** – kompetentny, niezależny organ nadzorczy, którego zadaniem jest weryfikacja prawidłowości wykonywanych robót budowlanych i zgodności ich ze specyfikacjami technicznymi oraz Dokumentacją Projektową.
 - 1.5.1.12. **Projektant** – uprawniona osoba prawna lub fizyczna będąca autorem dokumentacji projektowej.
 - 1.5.1.13. **Polskie Standardy, Polskie Prawo, Polskie Przepisy, Polskie Normy** – odniesienie w tekście do Polskich Przepisów Prawa, Ustaw, Rozporządzeń, Zarządzeń lub Norm będzie rozumiane jako konieczność uzyskania zgodności ze wszystkimi Polskimi Przepisami Prawa, Ustawami, Zarządzeniami i Normami razem, właściwym dla danego zagadnienia.
- 1.5.2. Pozostałe pojęcia z procesu inwestycyjnego:
- 1.5.2.1. **Aprobata techniczna** – pozytywna ocena techniczna wyrobu przez upoważniony organ, stwierdzająca jego przydatność do stosowania w budownictwie. Aprobata techniczna określa właściwości techniczne wyrobu na podstawie badań, analiz obliczeniowych i ocen ekspertów. Uzyskanie aprobaty technicznej jest wymagane dla wyrobów budowlanych krajowych i zagranicznych, wytwarzanych w celu wbudowania, wmontowania lub zastosowania w obiektach budowlanych, na które nie ustanowiono Polskiej Normy lub których właściwości różnią się od określonych we właściwej przedmiotowo Polskiej Normie.
 - 1.5.2.2. **Audyt jakości** – systematyczne i niezależne badanie w procesie certyfikacji wyrobu, mające określić, czy działania dotyczące jakości i ich wyniki odpowia-

ją zaplanowanym ustaleniom oraz czy te ustalenia są skutecznie realizowane i pozwalają na osiągnięcie celów.

- 1.5.2.3. **Audytor** – osoba mająca kwalifikacje do dokonywania oceny systemu jakości w procesie certyfikacji wyrobów.
- 1.5.2.4. **Atestacja** – potwierdzenie przez producenta zgodności właściwości użytkowych i technicznych produkowanego wyrobu z Polską Normą lub aprobatą techniczną, z powołaniem na jej pełne oznaczenie i termin ważności. Obecnie rolę tę spełnia deklaracja zgodności.
- 1.5.2.5. **Budowa** – wykonywanie (wznoszenie) obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowa, rozbudowa, nadbudowa oraz przebudowa obiektu budowlanego.
- 1.5.2.6. **Budowla** – każdy obiekt budowlany nie będący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: lotniska, drogi, linie kolejowe, mosty, estakady, tunele, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców itp.) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową.
- 1.5.2.7. **Budujący** – osoba fizyczna lub prawna realizująca budowę obiektu budowlanego Patrz „Inwestor”
- 1.5.2.8. **Budynek** – obiekt budowlany na trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz mający fundamenty i dach.
- 1.5.2.9. **Budynek tymczasowy** – patrz „Tymczasowy obiekt budowlany”
- 1.5.2.10. **Certyfikacja wyrobów** – proces polegający na badaniu zgodności wyrobu z Polską Normą lub aprobatą techniczną, oparty na określonym systemie postępowania certyfikacyjnego, który powinien zostać zakończony wydaniem certyfikatu (albo odmową) przez akredytowaną jednostkę certyfikującą.
- 1.5.2.11. **Certyfikat na znak bezpieczeństwa** – dokument wydany przez akredytowaną jednostkę certyfikującą, przyznający określonym wyrobom producenta zastrzeżony znak bezpieczeństwa, potwierdzający, że dany wyrób, używany zgodnie z zasadami określonymi przez producenta, nie stanowi zagrożenia dla życia, zdrowia, mienia i środowiska.
- 1.5.2.12. **Certyfikat zgodności** – dokument wydany przez producenta, który ma certyfikat na produkowane wyroby, uzyskany zgodnie z systemem certyfikacji i wykazujący, że zapewniono odpowiedni stopień zaufania, iż zidentyfikowany wyrób, proces lub usługa są zgodne z określoną Polską Normą lub właściwymi przepisami prawnymi.
- 1.5.2.13. **Cykl realizacji inwestycji** – okres trwający od daty przekazania wykonawcy przez inwestora terenu budowy wraz z projektem budowlanym i pozwoleniem na budowę, szczegółową inwentaryzacją istniejącego zagospodarowania nadziemnego i podziemnego placu budowy, wytycznymi realizacji inwestycji oraz rysunków wykonawczych w zakresie określonym w umowie o roboty budowlane – do dnia odbioru zakończonej inwestycji lub kolejnego zadania inwestycyjnego, po uprzednim dokonaniu prób i sprawdzeń instalacji oraz urządzeń technicznych, jak również przeprowadzenia rozruchu technologicznego. Do cyklu realizacji inwestycji wlicza się prace przygotowawcze na terenie budowy, ale nie wlicza się robót związanych z likwidacją istniejącego zagospodarowania terenu, jeśli tego nie uwzględniono w umowie o roboty budowlane.

- 1.5.2.14. **Deklaracja zgodności** – oświadczenie producenta (dostawcy), stwierdzającego na własną odpowiedzialność, że wyrób, proces lub usługa – nie podlegające obowiązkowej certyfikacji – są zgodne z określoną Polską Normą, aprobatą techniczną lub innym dokumentem normatywnym.
- 1.5.2.15. **Dokumentacja budowy** – obejmuje decyzję właściwego organu o pozwoleniu na budowę wraz z załączonym (zatwierdzonym tą samą lub – wyjątkowo – oddzielną decyzją) projektem budowlanym, rysunki i opisy wykonawcze służące realizacji obiektu, operaty geodezyjne, opracowania (projekty) organizacji budowy, dziennik budowy, a w przypadku realizacji obiektów metodą montażu – także dziennik montażu, książkę obmiarów, protokołów odbiorów częściowych i końcowych.
- 1.5.2.16. **Dokumentacja geologiczna** – jest wykonywana jako:
- 1.5.2.16.1. dokumentacja geologiczna złoża kopaliny – dla określenia zasobów złoża kopaliny i rozpoznania jego budowy geologicznej w zakresie wymaganym do uzyskania koncesji na wydobycie kopaliny i niezbędnymi do zaprojektowania zakładu górniczego, dokumentacja hydrologiczna – dla ustalenia zasobów wód podziemnych i określenia warunków hydrogeologicznych związanych z wydobyciem kopaliny ze złóż, włączaniem wód do górotworu, projektowaniem odwodnień budowlanych i inwestycji mogących zanieczyszczyć wody podziemne albo magazynowaniem i składowaniem substancji i odpadów,
- 1.5.2.16.2. dokumentacja geologiczno-inżynierska – na potrzeby zagospodarowania przestrzennego i projektowania obiektów budowlanych, wykonywania wyrobisk górniczych oraz magazynowania, jak również składowania substancji i odpadów.
- 1.5.2.17. **Dokumentacja inwestycji** – obejmuje:
- 1.5.2.17.1. wyniki studiów i analiz, stanowiących podstawę podjęcia decyzji inwestorskiej o celowości, programie użytkowym (produkcyjnym) oraz warunkach wyjściowych do przygotowania i realizacji inwestycji,
- 1.5.2.17.2. decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (działki budowlanej),
- 1.5.2.17.3. dokument określający prawo do terenu w celu realizacji inwestycji,
- 1.5.2.17.4. projekt inwestycji składający się z projektu technologicznego, projektu budowlanego, zbiorczego zestawienia kosztów inwestycji i zestawień kosztów zadań inwestycyjnych, kosztorysów inwestorskich oraz wytycznych realizacji inwestycji,
- 1.5.2.17.5. pozwolenie na budowę
- 1.5.2.17.6. dokumentację przetargową oraz umowy o wykonanie budowy i dostawy inwestycyjne,
- 1.5.2.17.7. wykonawcze opracowania projektowe: techniczno-budowlane, technologiczne i organizacyjne,
- 1.5.2.17.8. plan (biznes-plan) i umowy dotyczące finansowania oraz kredytowania inwestycji.
- 1.5.2.18. **Dokumentacja kosztowa inwestycji** stanowiąca część projektu inwestycji – obejmuje:
- 1.5.2.18.1. zbiorcze zestawienie kosztów przedsięwzięcia inwestycyjnego,
- 1.5.2.18.2. zestawienie kosztów zadań inwestycyjnych,
- 1.5.2.18.3. koszty inwestorskie obiektów budowlanych,
- 1.5.2.18.4. kosztorysy umowne, wynegocjowane z wykonawcami i dostawcami.
- 1.5.2.19. **Dokumentacja powykonawcza budowy** – składa się z dokumentacji budowy z naniesionymi zmianami w projekcie budowlanym, dokonany w toku wykonywania robót budowlanych, oraz geodezyjnej dokumentacji powykonawczej.

- 1.5.2.20. **Dokumentacja projektowa** – stanowiąca podstawę do sporządzenia kosztorysu inwestorskiego obejmuje projekt budowlany, uzupełniony szczegółowymi rysunkami wykonawczymi i opisami technicznymi, zawierającymi określenie rodzaju, zakresu i standardu wykonania robót budowlanych – patrz „Założenia wyjściowe do kosztorysowania”.
- 1.5.2.21. **Dostawy inwestycyjne** – mogą obejmować zamówione przez inwestora lub dostarczone przez wykonawcę, na podstawie umowy o roboty budowlane, urządzenia techniczne związane z realizowanym obiektem budowlanym, urządzenia technologiczne i stanowiące tzw. „pierwsze wyposażenie obiektu budowlanego”.
- 1.5.2.22. **Działka budowlana** – wydzielona geodezyjnie część terenu, przeznaczona pod zabudowę, na której znajdują się już budynki lub dla której wydano decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, dopuszczającą jej zabudowę.
- 1.5.2.23. **Działka gruntu** – część nieruchomości wydzielona w wyniku jej podziału albo scalenia i podziału, a także odrębnie położona część tej nieruchomości.
- 1.5.2.24. **Dziennik budowy** – księga formatu A4 z ponumerowanymi stronami, z kopią, opieczętowana przez właściwy organ w sposób uniemożliwiający wymianę stron. Inwestor, po wpisaniu do dziennika budowy informacji identyfikacyjnych o obiekcie budowlanym i osobach, które będą pełnić funkcje techniczne na budowie, oddaje go wykonawcy w ramach protokolarnego przekazania terenu i dokumentacji budowy. Dziennik budowy służy do rejestracji przebiegu robót budowlanych oraz wszelkich zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku ich wykonywania, mających znaczenie dla oceny technicznej prawidłowości wykonania robót. Za właściwe prowadzenie dziennika budowy, bezpieczne przechowywanie go na budowie i udostępnianie osobom uprawnionym do kontroli budowy oraz dokonywanie zapisów dotyczących przebiegu budowy odpowiada kierownik budowy.
- 1.5.2.25. **Dziennik montażu** – książka o cechach formalnych, jak dziennik budowy, służąca do zapisów czynności związanych z wykonaniem obiektu budowlanego lub jego części metodą montażu z gotowych (prefabrykowanych) elementów konstrukcyjnych.
- 1.5.2.26. **Etapy procesu inwestycyjnego** – obejmują:
- 1.5.2.26.1. studia i analizy przedprojektowe,
 - 1.5.2.26.2. przygotowanie dokumentacji przedprojektowej,
 - 1.5.2.26.3. przygotowanie projektu inwestycji,
 - 1.5.2.26.4. realizację inwestycji,
 - 1.5.2.26.5. odbiór końcowy i rozliczenie inwestycji.
- 1.5.2.27. **Ewidencja gruntów i budynków (kataster nieruchomości)** – jednolity dla całego kraju, systematycznie aktualizowany zbiór informacji o gruntach, budynkach i lokalach, ich właścicielach oraz o innych osobach fizycznych lub prawnych władających tymi gruntami, budynkami, lokalami.
- 1.5.2.28. **Geodezyjna ewidencja sieci uzbrojenia terenu** – uporządkowany zbiór danych przestrzennych i opisowych sieci uzbrojenia terenu, a także informacje o podmiotach władających siecią.
- 1.5.2.29. **Geodezyjne czynności w budownictwie** – polegają na:
- 1.5.2.29.1. inwentaryzacji architektoniczno-budowlanej (w szczególności remontowanego obiektu zabytkowego),
 - 1.5.2.29.2. opracowaniu geodezyjnym projektu zagospodarowania działki lub terenu inwestycji,
 - 1.5.2.29.3. geodezyjnym wytyczeniu obiektów budowlanych w terenie i utrwaleniu na gruncie głównych osi naziemnych i podziemnych oraz charakterystycznych punktów i punktów wysokościowych – reperów,
 - 1.5.2.29.4. geodezyjnej obsłudze budowy i montażu obiektu budowlanego,

- 1.5.2.29.5. pomiarach przemieszczeń obiektu i jego podłoża oraz odkształceń obiektu,
- 1.5.2.29.6. geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej obiektów budowlanych lub elementów ulegających zakryciu,
- 1.5.2.29.7. pomiary stanu wyjściowego obiektów wymagających w trakcie użytkowania okresowego badania przemieszczeń i odkształceń.
- 1.5.2.30. **Generalny projektant** – tradycyjna nazwa projektanta kierującego opracowaniem kompleksowego projektu inwestycji przez wielobranżowy zespół projektantów różnych specjalności, będących projektantami poszczególnych obiektów budowlanych lub ich części i opracowań branżowych. Ze względu na charakter inwestycji i wyraźną dominację określonych problemów projektowych przyjmuje się w praktyce zasadę powoływania na generalnego projektanta:
 - 1.5.2.30.1. w budownictwie ogólnym – projektanta z uprawnieniami w specjalności architektonicznej,
 - 1.5.2.30.2. w budownictwie przemysłowym – projektanta technologa produkcji w odpowiedniej specjalności,
 - 1.5.2.30.3. w budownictwie inżynierskim – projektanta konstrukcji lądowych lub wodnych.
- 1.5.2.31. **Generalny realizator** – (developer) jest wyspecjalizowaną jednostką gospodarczą, trudniącą się zawodowo kompleksowym przygotowaniem i realizacją inwestycji „pod klucz”, na zlecenie inwestora bezpośredniego lub – obecnie częściej – jako stanowiącej przedsięwzięcie własne, polegające na budowie kompleksów użytkowych, przeznaczonych do sprzedaży w całości lub w częściach nadających się do wyodrębnienia własności i samodzielnego użytkowania. Generalny realizator musi spełniać wszystkie obowiązki prawne inwestora, natomiast wykonanie zadań rzeczowych w zakresie przygotowania (w tym projektowania) i realizacji inwestycji może powierzać specjalistycznym jednostkom badawczym, projektowym, wykonawstwa budowlanego i dostaw inwestycyjnych, które współpracują z nim stale lub doraźnie, np. w wyniku wygranych przetargów.
- 1.5.2.32. **Generalny wykonawca** – przedsiębiorca budowlany, będący zleceniobiorcą kompleksowej realizacji całego przedsięwzięcia lub tylko zadania inwestycyjnego, który wykonuje roboty siłami własnymi, ale także przy pomocy wyspecjalizowanych podwykonawców. Generalny wykonawca jest obowiązany do ustanowienia kierownika budowy oraz zapewnienia ustanowienia kierowników robót budowlanych dla poszczególnych specjalności.
- 1.5.2.33. **Geotechniczne warunki posadowienia obiektów budowlanych** – zespół czynności zmierzających do określenia przydatności gruntów na potrzeby budownictwa, wykonywanych w terenie i w laboratorium, które ustala się w celu uzyskania danych dotyczących budowy i parametrów geotechnicznych podłoża gruntowego, umożliwiających rozpoznanie zagrożeń oraz racjonalne opracowanie projektu i zapewnienie bezpiecznego wykonania obiektu budowlanego.
- 1.5.2.34. **Grunt budowlany** – może być rozumiany jako:
 - 1.5.2.34.1. obszar zasobu gruntów tworzonych przez gminę na cele rozwoju jednostki osadniczej, przeznaczony pod zabudowę, w szczególności pod zorganizowane budownictwo mieszkaniowe,
 - 1.5.2.34.2. grunt w granicach lokalizacji inwestycji przeznaczony pod zabudowę (usytuowanie obiektów budowlanych) i wymagający w związku z tym określenia jego struktury geologicznej i właściwości technicznych, szczególnie w zakresie warunków posadowienia i współpracy podłoża z konstrukcją obiektów budowlanych

- 1.5.2.35. **Grunt zdegradowany** – grunt, którego wartość użytkowa, rolnicza lub leśna zmalała wskutek pogorszenia się warunków przyrodniczych albo zmian środowiska oraz działalności przemysłowej lub wadliwej działalności rolniczej.
- 1.5.2.36. **Grunt zdewastowany** – grunt, który utracił całkowicie wartość użytkową w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych albo wskutek zmian środowiska lub wadliwej działalności gospodarczej.
- 1.5.2.37. **Grunt zrehabilitowany** – grunt zdegradowany lub zdewastowany, któremu przywrócono wartość użytkową lub przyrodniczą przez wykonanie odpowiednich robót rekultywacyjnych i zabiegów pielęgnacyjnych.
- 1.5.2.38. **Gwarancja jakości** – dobrowolne zobowiązanie się na piśmie sprzedawcy (producenta, wykonawcy) do usunięcia wad fizycznych rzeczy lub dostarczenia rzeczy wolnej od wad, jeżeli ujawnią się one w czasie określonym w gwarancji. Jeżeli w gwarancji nie zastrzeżono innego terminu, wynosi on jeden rok, licząc od dnia, w którym rzecz została wydana kupującemu. W przypadku gwarancji jakości wykonanego obiektu budowlanego termin gwarancji liczy się od dnia podpisania protokołu jego odbioru końcowego (wg k.c.).
- 1.5.2.39. **Harmonogram budowy** – graficzna metoda planowania przebiegu realizacji inwestycji, obiektów budowlanych, a w razie potrzeby także poszczególnych rodzajów robót, dostaw wyrobów budowlanych i dostaw inwestycyjnych, zatrudnienia, pracy sprzętu, dostarczania dokumentacji wykonawczej technicznej i technologicznej, finansowania i kredytowania inwestycji, rozruchu technologicznego.
- 1.5.2.39.1. W zależności od etapu procesu inwestycyjnego i celu opracowania może być harmonogram:
- 1.5.2.39.1.1. ogólny albo dyrektywny realizacji inwestycji;
 - 1.5.2.39.1.2. ogólny budowy obiektu budowlanego;
 - 1.5.2.39.1.3. szczegółowy przebiegu robót budowlanych lub montażowych;
 - 1.5.2.39.1.4. pochodny, dotyczący realizacji zadań i czynności towarzyszących realizacji budowy.
- 1.5.2.39.2. Harmonogram powinien składać się z trzech części:
- 1.5.2.39.2.1. analitycznej, w której podane są cechy i wielkości zadań,
 - 1.5.2.39.2.2. graficznego wykresu trwania realizacji robót lub innych czynności ,
 - 1.5.2.39.2.3. systemu sprawdzania faktycznego przebiegu realizacji.
- 1.5.2.40. **Infrastruktura techniczna** – sieci i urządzenia nadziemne, naziemne i podziemne uzbrojenia inżynierskie jednostek osadniczych, a także o zasięgu regionalnym i krajowym, w zakresie komunikacji i transportu, gospodarki wodnej i ściekowej oraz elektroenergetyczne, gazowe, ciepłownicze i telekomunikacyjne.
- 1.5.2.41. **Inwestor (bezpośredni)** – osoba fizyczna lub prawna, podejmująca budowę i będąca prawnym uczestnikiem procesu inwestycyjnego w rozumieniu prawa budowlanego. Do obowiązków inwestora należy zorganizowanie i kierowanie procesem inwestycyjnym lub powierzenie tych czynności, w drodze umowy o zastępstwo inwestycyjne, wyspecjalizowanej jednostce gospodarczej, zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów budowy i dokonanie zapłaty za wykonanie robót budowlanych, dostawy inwestycyjne i inne świadczenia na rzecz realizacji inwestycji, zgodnie z umowami.
- 1.5.2.42. **Inwestycja** – nakłady gospodarcze przeznaczone na stworzenie nowych lub powiększenie istniejących środków trwałych, w wyniku których uzyskane dobra są przeznaczone na cele produkcyjne (tworzenie nowych zdolności produkcyjnych) lub nieprodukcyjne (np. budownictwo mieszkaniowe, socjalne i kulturalne).

- 1.5.2.43. **Inwestor zastępczy** – jednostka organizacyjna, zajmująca się zawodowo powiernictwem inwestorskim na zlecenie inwestora bezpośredniego. Zakres czynności inwestora zastępczego wymaga szczegółowego określenia w umowie powierniczej i może obejmować część lub wszystkie czynności inwestorskie, łącznie z dysponowaniem środkami finansowymi na pokrycie kosztów przygotowania i realizacji inwestycji.
- 1.5.2.44. **Inżynier** – przedstawiciel inwestora (np. inwestor zastępczy) upoważniony przez inwestora do jego reprezentowania we wszystkich czynnościach inwestorskich w procesie realizacji inwestycji.
- 1.5.2.45. **Instrukcja techniczna montażu** – instrukcja opracowana przez projektanta konstrukcji obiektu budowlanego montowanego z gotowych elementów, wskazująca kolejność czynności oraz zależności techniczne i warunki bezpieczeństwa procesu montażu. Instrukcja stanowi podstawę do opracowania projektu organizacji robót montażowych przez wykonawcę, z uwzględnieniem warunków obiektowych, czyli lokalizacji budowy i lokalizacji zakładu produkcji elementów, cech technicznych podłoża gruntowego, posadowienia i ustroju budowlanego, pory roku i warunków atmosferycznych, oraz subiektywnych warunków wykonawcy, czyli kadry, sprzętu mechanicznego i ograniczeń organizacyjnych robót montażowych.
- 1.5.2.46. **Instrukcja techniczna obsługi (eksploatacji)** – opracowana przez projektanta lub dostawcę urządzeń technicznych i maszyn, określająca rodzaje i kolejność lub współzależność czynności obsługi, przeglądów i zabiegów konserwacyjnych, warunkujących efektywne i bezpieczne użytkowanie. Instrukcja techniczna obsługi (eksploatacji) jest również składnikiem dokumentacji powykonawczej obiektu budowlanego, zrealizowanego z zastosowaniem specjalnych konstrukcji, instalacji lub wykończenia zewnętrznego lub wewnętrznego.
- 1.5.2.47. **Kolaudacja** (robót budowlanych) – sprawdzenie, w czasie określonym w umowie o roboty budowlane, jakości wykonywanych robót oraz usunięcie wad stwierdzonych przy odbiorze. Terminy kolaudacji powinny odpowiadać ustalonym terminom udzielanej gwarancji jakości i rękojmi za wady. Pozytywne efekty przeprowadzonej kolaudacji stanowi podstawę do zwolnienia kaucji zatrzymanej przez inwestora z należności wykonawcy, jako zabezpieczenia naprawy wad stwierdzonych przy odbiorze oraz wad i usterek ujawnionych w okresie gwarancji i rękojmi.
- 1.5.2.48. **Kosztorys inwestorski** – służy do określenia szacunkowej wartości robót budowlanych, będących przedmiotem zamówienia publicznego. Kosztorys inwestorski opracowuje się metodą:
- 1.5.2.48.1. kalkulacji uproszczonej – na podstawie przedmiaru robót i cen jednostkowych rynkowych, ewentualnie statystycznych, albo:
- 1.5.2.48.2. kalkulacji szczegółowej – na podstawie przedmiaru robót, jak w kalkulacji uproszczonej i jednostkowych nakładów rzeczowych podawanych wg KNR lub wycen indywidualnych, stawek godzinowych i cen czynników produkcji (R, M., S) oraz kosztów pośrednich i zysku kalkulacyjnego.
- 1.5.2.49. **Kryteria techniczne** – zestaw wymagań stawianych w stosunku do określonych wyrobów, wybranych odpowiednio z właściwych przedmiotowo Polskich Norm lub aprobat technicznych, uzupełniony w uzasadnionych przypadkach na podstawie innych przepisów i dokumentów technicznych, ustalających konieczny i wystarczający zakres i poziom właściwości użytkowych i własności technicznych wyrobów, zapewniających spełnienie wymagań podstawowych przez obiekty budowlane, dla których budowy wyroby te są przeznaczone.
- 1.5.2.50. **Książka obmiaru robót** – znormalizowana książka do zapisu (z kopia) rzeczywistego obmiaru robót budowlanych, podlegających indywidualnemu rozli-

czeniu i zapłacie wg faktycznych parametrów rzeczowo-ilościowych oraz zasadzie wyceny przyjętej w umowie o roboty budowlane. Książka obmiaru jest szczególnie niezbędna do udokumentowania wykonanych robót ulegających zakryciu lub zanikających, robót rozbiórkowych oraz związanych z remontami, modernizacją lub przebudową obiektów budowlanych. Zapisów do książki obmiaru dokonuje kierownik budowy, a zgodność tego zapisu ze stanem faktycznym potwierdza inspektor nadzoru inwestorskiego lub sam inwestor.

- 1.5.2.51. **Mapa zasadnicza** – wieloskalowe (zwykle 1:500) opracowanie kartograficzne, zawierające aktualne informacje o przestrzennym rozmieszczeniu obiektów ogólnogeograficznych oraz o elementach ewidencji gruntów i budynków, także sieci uzbrojenia terenu: nadziemnych, naziemnych i podziemnych.
- 1.5.2.52. **Mapa do celów projektowych** – kopia zaktualizowanej mapy zasadniczej z opracowaniem sytuacyjno-wysokościowym i nakładkami obrazującymi stan własności i władania nieruchomościami oraz położeniem uzbrojenia podziemnego, obejmującej obszar, na którym znajduje się teren lokalizacji inwestycji z tzw. „kołnierzem” o szerokości co najmniej 30m. od granic lokalizacji. Skala aktualnej mapy do celów projektowych powinna być dostosowana do skali właściwej do opracowania projektu zagospodarowania terenu (działki), określonej w przepisach dotyczących zakresu opracowania i formy projektu budowlanego. W razie braku mapy zasadniczej w odpowiedniej skali, mapę do celów projektowych można sporządzić w formie mapy jednostkowej, przyjętej do państwowego zasobu geodezyjno-kartograficznego. Do zaprojektowania pojedynczego obiektu o prostej konstrukcji, usytuowanego w granicach jednej nieruchomości, mapę jednostkową można wykonać w układzie lokalnym dla danej inwestycji.
- 1.5.2.53. **Nadzór autorski** – sprawowanie przez projektanta odpłatnie, na żądanie inwestora lub organu wydającego pozwolenie na budowę, nadzoru nad realizacją opracowanego przez niego projektu budowlanego w zakresie:
 - 1.5.2.53.1. stwierdzenia, w toku wykonywania robót budowlanych zgodności realizacji budowy zgodnie z projektem budowlanym,
 - 1.5.2.53.2. uzgadniania możliwości wprowadzenia rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie, zgłoszonych przez kierownika budowy lub inspektora nadzoru budowlanego. Niezależnie od tego, czy została zawarta umowa o sprawowanie nadzoru autorskiego, projektant ma prawo wstępu na teren budowy i dokonywania zapisów w dzienniku budowy dotyczących jej realizacji, łącznie ze stwierdzeniem konieczności wstrzymania dalszych robót dla uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa lub powstania stanu niezgodnego z projektem budowlanym i pozwoleniem na budowę.
- 1.5.2.54. **Nadzór budowlany** – sprawują organy nadzoru budowlanego, którymi są:
 - 1.5.2.54.1.1. powiatowy inspektor nadzoru budowlanego,
 - 1.5.2.54.1.2. wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego,
 - 1.5.2.54.1.3. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego.
 - 1.5.2.54.2. Do podstawowych zadań nadzoru budowlanego należą:
 - 1.5.2.54.2.1. kontrola przestrzegania i stosowania przepisów prawa budowlanego w trakcie wykonywania robót budowlanych i utrzymania istniejących obiektów budowlanych,
 - 1.5.2.54.2.2. sprawdzanie dopuszczenia do obrotu i stosowania w budownictwie wyrobów budowlanych,
 - 1.5.2.54.2.3. kontrola działania organów administracji architektoniczno-budowlanej,
 - 1.5.2.54.2.4. badanie przyczyny powstania katastrof budowlanych.
- 1.5.2.55. **Nadzór inwestorski** – nadzór nad budową powierzony przez inwestora osobie (osobom) mającej uprawnienia budowlane w specjalności odpowiadającej za-

kresowi nadzorowanych robót budowlanych. Nadzór inwestorski polega na reprezentowaniu interesów inwestora na budowie i wykonaniu bieżącej kontroli jakości i ilości wykonanych robót, udziale w sprawdzeniach i odbiorach robót zakrywanych i zanikających, badaniu i odbiorze instalacji oraz urządzeń technicznych, oraz przy odbiorze gotowego obiektu budowlanego. Inwestor powierza również inspektorowi nadzoru inwestorskiego zadanie sprawdzenia rachunków oraz ewentualnie rozliczeń materiałowych i innych świadczeń rzeczowych. Nadzór inwestorski musi być ustanowiony na budowie obiektów budowlanych wyszczególnionych w odpowiednich przepisach, albo w pozwoleniu na budowę, ale może być również ustanowiony z własnej inicjatywy inwestora.

- 1.5.2.56. **Niwelacja** – zmiana ukształtowania terenu, polegająca na wyrównaniu poziomu jego płaszczyzny lub zmianie nachylenia w celu przystosowania do potrzeb budowy, w tym urządzenia dróg, torowisk i składowania elementów prefabrykowanych oraz, ze względu na wymagania użytkowe i technologii produkcji w realizowanych obiektach budowlanych. Do robót niwelacyjnych należy zaliczyć docelowe uformowanie nadwyżki ziemi z wykopów na terenie lokalizacji, zgodnie z projektem zagospodarowania terenu.
- 1.5.2.57. **Normalizacja** – opracowywanie i ustanawianie Polskich Norm, zgodnie z programem i planami prac normalizacyjnych, z uwzględnieniem opinii zainteresowanych jednostek i organizacji konsumentów, użytkowników, producentów i wykonawców, a także postanowień norm międzynarodowych i regionalnych w zakresie wynikającym z zobowiązań państwa, określonych w warunkach umów o współpracy gospodarczej, a zwłaszcza wymiany towarowej.
- 1.5.2.58. **Obiekt budowlany** – jest pojęciem ogólnym, pod którym należy rozumieć:
- 1.5.2.58.1. budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi,
 - 1.5.2.58.2. budowlę nie będącą budynkiem, stanowiącą całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi,
 - 1.5.2.58.3. obiekt małej architektury
- 1.5.2.59. **Obmiar robót** – pomiar wykonanych robót budowlanych dokonywany w celu weryfikacji ich wartości kosztorysowej w przypadku zmiany parametrów przyjętych w przedmiarze robót albo obliczenia wartości robót dodatkowych, nie objętych przedmiarem. Obmiar sprawdzający powinien być wykonany w odniesieniu do wszystkich robót zakrywanych i zanikających, niezależnie od tego, czy są objęte przedmiarem robót. Wyniki obmiaru powinny być wpisane przez kierownika budowy do książki obmiarów i potwierdzone przez inspektora nadzoru inwestorskiego.
- 1.5.2.60. **Ochrona środowiska** – działanie lub zaniechanie działania albo przywrócenie równowagi przyrodniczej przez:
- 1.5.2.60.1. racjonalne kształtowanie środowiska,
 - 1.5.2.60.2. racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi,
 - 1.5.2.60.3. przeciwdziałanie lub zapobieganie szkodliwym wpływom na środowisko, powodującym jego zniszczenia, uszkodzenie, zanieczyszczenie, zmianę cech fizycznych lub charakteru elementów przyrodniczych,
 - 1.5.2.60.4. przywracanie do stanu właściwego elementów przyrodniczych.
- 1.5.2.61. **Odbiór częściowy (robót budowlanych)** – nieformalna nazwa odbioru robót ulegających zakryciu lub zanikających, a także dokonywania prób i sprawdzeń instalacji, urządzeń technicznych i przewodów kominowych. Odbiorem częściowym nazywa się również odbiór częściowy obiektu budowlanego wykonanego w stanie nadającym się do użytkowania, przed zgłoszeniem do odbioru całego gotowego obiektu budowlanego, który jest traktowany jako odbiór „końcowy”.
- 1.5.2.62. **Odbiór gotowego obiektu budowlanego** – formalna nazwa czynności, zwanych też „odbiorem końcowym”, polegająca na protokolarnym odbiorze od wy-

konawcy gotowego odbioru budowlanego przez osobę o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych, wyznaczoną przez inwestora, ale nie będącą inspektorem nadzoru inwestorskiego na tej budowie. Odbioru dokonuje się po zgłoszeniu przez kierownika budowy, wpisem do dziennika budowy, faktu zakończenia robót budowlanych, łącznie z zagospodarowaniem i uporządkowaniem terenu budowy i ewentualnie terenów przyległych, wykorzystywanych jako plac budowy, oraz po przygotowaniu przez niego dokumentacji powykonawczej. W początkowej fazie czynności odbioru dokonuje się spisu stwierdzonych wad i usterek, z podziałem na:

- 1.5.2.62.1. wymagające usunięcia przed zakończeniem odbioru,
 - 1.5.2.62.2. zakwalifikowane jako nie dające się usunąć i wymagające odpowiedniego obniżenia wartości danych robót,
 - 1.5.2.62.3. wymagające usunięcia w określonym terminie w czasie trwania rękojmi.
- 1.5.2.63. **Organ administracji architektoniczno-budowlanej** – organami wykonującymi zadania administracji architektoniczno-budowlanej są:
- 1.5.2.63.1.1. starosta,
 - 1.5.2.63.1.2. wojewoda,
 - 1.5.2.63.1.3. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego.
- 1.5.2.63.2. Do podstawowych zadań organów administracji architektoniczno-budowlanej należy wydawanie decyzji o pozwoleniu na budowę i na użytkowanie gotowych obiektów budowlanych, przyjmowanie zgłoszeń w sprawach przystąpienia do robót budowlanych lub do użytkowania obiektów budowlanych nie wymagających pozwolenia, oraz wydawania innych decyzji administracyjnych w sprawach prowadzenia robót budowlanych i utrzymania istniejących obiektów budowlanych.
- 1.5.2.64. **Osoby pełniące funkcje techniczne w budownictwie** – osoby mające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia budowlane, wykonujące działalność zawodową związaną z koniecznością oceny zjawisk technicznych lub samodzielnego rozwiązywania zagadnień architektonicznych i technicznych oraz techniczno-organizacyjnych, a w szczególności działalność obejmującą:
- 1.5.2.64.1. projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i sprawowanie nadzoru autorskiego,
 - 1.5.2.64.2. kierowanie budową lub innymi rodzajami robót budowlanych,
 - 1.5.2.64.3. kierowanie wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzór i kontrolę techniczną wytwarzania tych elementów,
 - 1.5.2.64.4. wykonywanie nadzoru inwestorskiego,
 - 1.5.2.64.5. sprawowanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych,
 - 1.5.2.64.6. wykonywanie nadzoru budowlanego,
 - 1.5.2.64.7. rzeczoznawstwo budowlane.
- 1.5.2.65. **Prace przygotowawcze** (na terenie budowy) – polegają na:
- 1.5.2.65.1. wytyczeniu geodezyjnym obiektów budowlanych na gruncie,
 - 1.5.2.65.2. wykonaniu niwelacji terenu,
 - 1.5.2.65.3. zagospodarowaniu placu budowy wraz z ogrodzeniem budowlanym i budowie tymczasowych obiektów budowlanych,
 - 1.5.2.65.4. wykonaniu przyłączy do sieci infrastruktury technicznej na potrzeby budowy.
- 1.5.2.66. **Polskie Normy** – normy krajowe oznaczone symbolem „PN”, ustalające wymagania oraz określające metody i sposoby wykonywania czynności w zakresie bezpieczeństwa, podstawowych cech jakościowych, głównych parametrów oraz warunków projektowania, wykonania, badań i odbioru wyrobu lub robót budowlanych.

- 1.5.2.67. **Pozwolenie na budowę** – decyzja administracyjna organu administracji architektoniczno-budowlanej zatwierdzająca projekt budowlany i pozwalająca na realizację robót budowlanych objętych tym projektem oraz określająca, w razie potrzeby:
- 1.5.2.67.1. szczególne warunki zabezpieczenia terenu budowy i prowadzenia robót budowlanych,
 - 1.5.2.67.2. czas użytkowania tymczasowych obiektów budowlanych i termin rozbiórki obiektów nie przewidzianych do dalszego użytkowania,
 - 1.5.2.67.3. wymagania dotyczące ustanowienia nadzoru inwestorskiego,
 - 1.5.2.67.4. obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie gotowego obiektu budowlanego, uzasadniony przepisami ustawy – prawo budowlane.
- 1.5.2.68. **Proces budowlany (budowy)** – czynności i działania objęte przepisami prawa budowlanego, mające na celu przygotowanie i realizację budowy oraz oddanie gotowego obiektu budowlanego do użytkowania.
- 1.5.2.68.1. Do procesu budowlanego należy:
 - 1.5.2.68.1.1. opracowanie projektu budowlanego i uzyskanie pozwolenia na budowę,
 - 1.5.2.68.1.2. wykonanie prac przygotowawczych na budowie,
 - 1.5.2.68.1.3. geodezyjne wytyczenie obiektu budowlanego na gruncie,
 - 1.5.2.68.1.4. wykonanie budowy,
 - 1.5.2.68.1.5. dokonanie odbiorów częściowych, prób oraz sprawdzeń instalacji i urządzeń technicznych,
 - 1.5.2.68.1.6. zagospodarowanie i uporządkowanie terenu,
 - 1.5.2.68.1.7. przygotowanie dokumentacji powykonawczej i dokonanie odbioru gotowego obiektu budowlanego.
- 1.5.2.69. **Proces inwestycyjny** – czynności rzeczowe i prawne od chwili podjęcia decyzji wstępnej o potrzebie i celu realizacji inwestycji budowlanej do oddania gotowych obiektów budowlanych do użytkowania i rozliczenia kosztów zakończonej inwestycji.
- 1.5.2.70. **Przedmiar robót** – opracowanie wchodzących w skład dokumentacji projektowej, zawierające opis robót budowlanych w kolejności technologicznej ich wykonania z podaniem liczby jednostek przedmiarowych robót wynikających z dokumentacji projektowej oraz podstaw do ustalania cen jednostkowych robót lub nakładów rzeczowych w numerów katalogu, tablicy i kolumny.
- 1.5.2.71. **Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych** – opracowanie zawierające zbiory wymagań w zakresie sposobu wykonania robót budowlanych, obejmujące w szczególności wymagania dotyczące właściwości materiałów, sposobu wykonania i oceny prawidłowości wykonania poszczególnych robót oraz określenie zakresu prac, które powinny być ujęte w cenach poszczególnych pozycji przedmiaru.
- 1.5.2.72. **System certyfikacji** – zasady postępowania i zarządzania (procedury) dotyczące certyfikacji wyrobów.
- 1.5.2.73. **Środowisko** – ogół elementów przyrodniczych, w szczególności powierzchnia ziemi łącznie z glebą, kopaliny, wody, powietrze, świat roślinny i zwierzęcy, a także krajobraz, znajdujący się zarówno w stanie naturalnym, jak i ukształtowany w wyniku działalności człowieka.
- 1.5.2.74. **Tablica informacyjna** – umieszczona na budowie, w miejscu widocznym z zewnątrz od strony drogi publicznej, powinna mieć żółte tło i czarne napisy, zawierająca podstawowe informacje identyfikujące budowę, inwestora, wykonawcę, kierownika budowy, kierowników robót, inspektora nadzoru inwestorskiego, projektanta pełniącego nadzór autorski, numery telefonów alarmowych i okręgowego inspektora pracy.

- 1.5.2.75. **Teren budowy** – przestrzeń, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy.
- 1.5.2.76. **Teren pod inwestycję** – nieruchomość lub część nieruchomości albo kilka nieruchomości objętych granicami lokalizacji inwestycji, wskazanymi na mapie stanowiącej załącznik do decyzji organu gminy o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
- 1.5.2.77. **Tymczasowy obiekt budowlany** – obiekt budowlany przeznaczony do czasowego użytkowania w czasie krótszym od jego trwałości technicznej, przewidziany do przeniesienia w inne miejsce lub rozbiórki, a także obiekt budowlany nie połączony trwale z gruntem.
- 1.5.2.78. **Umowa o prace projektowe** – ma charakter „umowy o dzieło” i powinna odpowiadać przepisom kodeksu cywilnego. Umowa o prace projektowe może obejmować również postanowienia dotyczące sprawowania nadzoru autorskiego nad realizacją zaprojektowanego projektu budowlanego. Umowa określa zakres zleconych prac projektowych, ich wartość, termin wykonania, warunki odbioru i zapłaty oraz rękojmi.
- 1.5.2.79. **Umowa o roboty budowlane** – ma charakter „umowy rezultatu” i zawiera zobowiązanie wykonawcy do zbudowania i oddania w określonym terminie przewidzianego w umowie obiektu budowlanego, wykonanego zgodnie z projektem, pozwoleniem na budowę i zasadami wiedzy technicznej, oraz zobowiązanie inwestora do wykonania w określonych terminach czynności związanych z przygotowaniem budowy, a w szczególności przekazania wykonawcy terenu budowy i dostarczenia wykonawczej dokumentacji technicznej, odebrania gotowego obiektu i dokonania zapłaty umówionego wynagrodzenia wykonawcy. W umowie powinny być również określone warunki dokonywania odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu oraz prób i sprawdzeń instalacji, urządzeń technicznych i przewodów kominowych, a także warunki dotyczące usuwania wad i usterek stwierdzonych w trakcie odbioru i w okresie rękojmi.
- 1.5.2.80. **Umowa o zastępstwo inwestorskie** – ma charakter umowy o świadczenie usług, czyli należy do „umów starannego działania”. Przedmiotem umowy powierniczej o zastępstwo inwestorskie może być ściśle określony zakres czynności lub pełne zastępstwo, obejmujące wszystkie zadania inwestora w zakresie przygotowania i realizacji inwestycji łącznie z odbiorem gotowego obiektu budowlanego i przekazaniem go do użytkowania i eksploatacji, rozliczeniem kosztów inwestycji i wyegzekwowaniem uprawnień wynikających z gwarancji i rękojmi.
- 1.5.2.81. **Uprawnienia budowlane** – stwierdzenie decyzją wojewody posiadania przez daną osobę odpowiedniego wykształcenia i praktyki oraz pomyślnego złożenia komisyjnego egzaminu ze znajomości przepisów prawnych, dotyczących procesu budowlanego oraz umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej. Uprawnienia budowlane mogą być udzielane do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w specjalnościach:
- 1.5.2.81.1. architektonicznej,
 - 1.5.2.81.2. konstrukcyjno-budowlanej,
 - 1.5.2.81.3. instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń: wodociągowych i kanalizacyjnych, ciepłych, wentylacyjnych i gazowych,
 - 1.5.2.81.4. instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych,
 - 1.5.2.81.5. innych, w specjalnościach wyodrębnionych.
- 1.5.2.82. **Usterki** – drobne uchybienia w jakości robót i wyrobów budowlanych usuwane przez wykonawcę w toku realizacji budowy, przed zgłoszeniem gotowego obiektu budowlanego do odbioru albo – najpóźniej – przed podpisaniem protokołu odbioru.

- 1.5.2.83. **Wadium** – kwota pieniężna lub w papierach wartościowych (w tym w poręczeniach bankowych) zdeponowana na koncie zamawiającego przez oferentów stających do przetargu na wykonanie określonych robót budowlanych, usług lub dostaw, stanowiących zabezpieczenie przed późniejszą odmową podpisania umowy, zgodnie z warunkami przetargowymi, przez oferenta wygrywającego przetarg. Wadium zamawiający zwraca po podpisaniu umowy i upływie terminu oznaczonego w warunkach przetargu.
- 1.5.2.84. **Wady** – ujawnione podczas odbioru gotowego obiektu budowlanego, lub w okresie rękojmi nieprawidłowości fizyczne wykonanych robót budowlanych lub dostarczonych wyrobów, które zmniejszają ich wartość lub użyteczność ze względu na cel określony w umowie, albo wynikający bezpośrednio z ich przeznaczenia.
- 1.5.2.85. **Wartość kosztorysowa robót** – wartość szacunkowa zamówienia na roboty budowlane wynikająca z kosztorysu inwestorskiego.
- 1.5.2.86. **Wykonawcza dokumentacja projektowa** – zbiór (graficznych i opisowych) wykonawczych opracowań projektowych: organizacyjnych, techniczno-budowlanych, technologicznych, architektonicznych, wykraczających poza zakres opracowania projektu budowlanego, a potrzebnych do prawidłowego wykonania robót.
- 1.5.2.86.1. Wykonawcza dokumentacja projektowa może w zależności od potrzeby obejmować:
- 1.5.2.86.1.1. projekt zagospodarowania terenu (placu) budowy,
 - 1.5.2.86.1.2. projekt organizacji robót budowlanych i montażowych,
 - 1.5.2.86.1.3. rysunki robocze całości lub części i detali projektowanego obiektu budowlanego, w tym także projekty architektoniczno-plastyczne wnętrz,
 - 1.5.2.86.1.4. rysunki warsztatowe elementów budowlanych wykonywanych indywidualnie,
 - 1.5.2.86.1.5. rysunki deskowań i rusztowań specjalnych,
 - 1.5.2.86.1.6. rysunki fundamentów i konstrukcji wsporczych pod maszyny i urządzenia technologiczne,
 - 1.5.2.86.1.7. instrukcje eksploatacji obiektu budowlanego lub jego części,
 - 1.5.2.86.1.8. projekt rozruchu technologicznego oraz instrukcja obsługi maszyn i urządzeń,
 - 1.5.2.86.1.9. wykazy maszyn i urządzeń oraz tzw. pierwszego wyposażenia gotowego obiektu budowlanego lub jego części.
- 1.5.2.87. **Wyrób budowlany** – jest to określenie ogólne surowców wydobytych, paliw i materiałów (w tym używanych do wykonywania robót budowlanych), a także obiektów budowlanych lub ich części – w rozumieniu prawa budowlanego.
- 1.5.2.88. **Wytyczne realizacji inwestycji (WRI)** – zwane również „założeniami realizacyjnymi” (ZR), stanowią zbiór informacji i wymagań inwestora dotyczących realizacji inwestycji budowlanej przez wykonawcę. Poza ogólną charakterystyką inwestycji, WRI zawierają wskazówki i warunki dotyczące opracowania projektu zagospodarowania terenu (placu) budowy i projektu organizacji robót, w tym szczególnie robót ziemnych, montażowych i dotyczących zagospodarowania terenu.
- 1.5.2.89. **Zadanie inwestycyjne** – część zakresu rzeczowego wieloetapowego przedsięwzięcia inwestycyjnego, która została wyodrębniona w celu realizacji i przekazania do użytkowania (eksploatacji) w terminie wcześniejszym od zakończenia całego przedsięwzięcia.
- 1.5.2.90. **Założenia wyjściowe do kosztorysowania** – dane techniczne, technologiczne i organizacyjne, nie określone w dokumentacji projektowej oraz specyfikacji

technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych, a mające wpływ na wysokość wartości kosztorysowej robót budowlanych.

- 1.5.2.91. **Zamawiający** – określenie ogólnoprawne, znaczące – w zależności od kontekstu – to samo co:
- 1.5.2.91.1. budujący albo inwestor bezpośredni,
 - 1.5.2.91.2. inwestor zastępczy,
 - 1.5.2.91.3. podmiot udzielający zamówienia publicznego.
- 1.5.2.92. **Zamówienie publiczne** – zamówienie na roboty budowlane, usługi lub dostawy opłacane w całości lub w części ze środków publicznych.
- 1.5.2.93. **Zaplecze techniczne budowy** – teren, obiekty i urządzenia służące do produkcji elementów budowlanych lub ich części składowych, przeznaczonych do wbudowania w konkretny obiekt budowlany, w tym także do przygotowania rusztowań specjalnych, deskowania i zbrojenia do konstrukcji żelbetowych, wykonania indywidualnych detali oraz konserwacji i prostej, bieżącej naprawy sprzętu i narzędzi używanych na budowie.
- 1.5.2.94. **Zatwierdzenie projektu budowlanego** – następuje w decyzji o pozwoleniu na budowę wydanej przez organ administracji architektoniczno-budowlanej. Zatwierdzenie projektu budowlanego na wniosek inwestora może mieć formę oddzielnej decyzji poprzedzającej wydanie pozwolenia na budowę, ważną przez czas w niej określony, nie dłuższy niż 1 rok.
- 1.5.2.95. **Zbiorcze zestawienie kosztów** – określenie przewidywanych kosztów przedsięwzięcia inwestycyjnego, skalkulowanych na podstawie iloczynu podstawowej jednostki miary rzeczowej (np. powierzchni użytkowej), charakteryzującej projektowany obiekt budowlany, oraz wskaźnika kosztu jednostkowego uzyskanego w realizacji inwestycji o podobnym charakterze, zaktualizowanego na czas jego zastosowania oraz do warunków lokalizacji i realizacji.
- 1.5.2.96. **Znak bezpieczeństwa** – zastrzeżony znak przyznawany zgodnie z zasadą i procedur certyfikacji, potwierdzający, że dany wyrób, używany zgodnie z zasadami określonymi przez producenta, nie stanowi zagrożenia dla życia, mienia i środowiska.
- 1.5.2.97. **Znak zgodności** – zastrzeżony znak nadawany lub stosowany zgodnie z zasadami systemu certyfikacji, wskazujący, że wyrób, proces lub usługa są zgodne z określoną normą lub właściwymi przepisami prawnymi.

1.6. Charakterystyka przedsięwzięcia

- 1.6.1. Działka nr 43 AM 23 obręb Bierutów położona jest w strefie „B” ochrony Konserwatorskiej, a przedmiotowy budynek oznaczony jest jako obiekt zabytkowy wpisany do wykazu zabytków architektury i budownictwa. Opracowywany teren nie znajduje się w strefie szkód górniczych. Zakres projektowanych zmian nie wychodzi poza obrys budynku i nie wpływa na zagospodarowanie działki. Nie ulegają zmianie istniejące przyłącza infrastruktury technicznej, jedynie kanalizacja deszczowa zostanie skrócona w wyniku posadowienia windy osobowej, którą zaprojektowano w celu przystosowania przychodni dla osób niepełnosprawnych. Inwestycja nie stanowi zagrożenia dla środowiska oraz higieny i zdrowia użytkowników.
- 1.6.2. Ogólna ocena stanu technicznego obiektu jest dobra i nie stwierdzono żadnych przeciwwskazań do wykonania prac remontowych i przebudowy pomieszczeń, a w konsekwencji dalszego użytkowania obiektu. Na podstawie oględzin fundamentów (odkrywką) określono ich stan jako dobry. Nie stwierdzono uszkodzeń ścian zewnętrznych, ściany wewnętrzne ceglane w części do przebudowy z usytuowaniem w nowych miejscach, do wykonania o lekkiej konstrukcji z płyt gipsowo kartonowych na ruszcie metalowym. Nadproża zewnętrzne żelbetowe – stan dobry. Stropy – nad piwnicą żel-

betowy – stan dobry, nad pozostałymi kondygnacjami drewniane. Kominy – do uzupełnienia wentylacje od poziomu strychu. Trzon komina wentylacyjno-spalinowego od poziomu posadzki strychu wymaga przebudowy. Poszycie dachu wraz z obróbkami blacharskimi ławami, stopniami kominiarskimi, oknem wylazowym, ołaczeniem - do wymiany. Elementy więźby dachowej – do częściowej wymiany lub wzmocnienia (wg projektu).

1.6.3. Remont i przebudowa będą polegały na wymianie starych, zniszczonych elementów nie spełniających obecnych standardów lub obowiązujących wymagań budowlanych oraz częściowej przebudowie pomieszczeń na poziomie suterenu, poziomie parteru i piętra w zakresie poprawy (zoptymalizowania) układu funkcjonalno-użytkowego do stanu opisanego w projekcie, a także wykonaniu szybu windowego i montażu dźwigu osobowego umożliwiającego dostęp osobom niepełnosprawnym do gabinetów lekarskich. Kolejnymi elementami są: remont dachu – pokrycie, więźba, kominy, obróbki blacharskie i elewacji zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej, tynków i okładzin wewnętrznych oraz posadzek w zakresie opisanym w projekcie.

1.6.4. Uwaga: w przypadku ujawnienia dodatkowych uszkodzeń elementów objętych projektem, mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo konstrukcji budynku, należy wezwać inspektora nadzoru/kierownika budowy i autora projektu w celu podjęcia odpowiednich decyzji dotyczących wykonywania dalszych robót.

1.6.5.

1.7. Rodzaje robót występujących przy realizacji projektu, sklasyfikowanych wg kodów CPV w grupie 4500000-7 – Roboty budowlane

1.7.1. Roboty dachowe

- 1.7.1.1. 45261000-4 Wykonywanie pokryć i konstr. dachowych oraz podobne roboty
- 1.7.1.2. 45261100-5 Wykonywanie konstrukcji dachowych
- 1.7.1.3. 45261210-9 Wykonywanie pokryć dachowych
- 1.7.1.4. 45261410-1 Izolowanie dachu
- 1.7.1.5. 45261910-6 Naprawa dachów
- 1.7.1.6. 45261300-7 Kładzenie rynien
- 1.7.1.7. 45453000-7 Roboty remontowe i renowacyjne

1.7.2. Roboty murarskie i betoniarskie

- 1.7.2.1. 45262311-4 Betonowanie konstrukcji (ze zbrojeniem)
- 1.7.2.2. 45262350-9 Betonowanie bez zbrojenia
- 1.7.2.3. 45262500-6 Roboty murarskie
- 1.7.2.4. 45453000-7 Roboty remontowe i renowacyjne

1.7.3. Roboty elewacyjne

- 1.7.3.1. 45324000-4 Tynkowanie (elewacje)
- 1.7.3.2. 45453000-7 Roboty remontowe i renowacyjne

1.7.4. Stolarka okienna i drzwiowa

- 1.7.4.1. 45421000-4 Roboty w zakresie stolarki budowlanej
- 1.7.4.2. 45421125-6 Instalowanie okien z tworzyw sztucznych
- 1.7.4.3. 45421115-3 Instalowanie okien metalowych
- 1.7.4.4. 45421134-2 Instalowanie drzwi drewnianych
- 1.7.4.5. 45421114-6 Instalowanie drzwi metalowych
- 1.7.4.6. 45421140-7 Instalowanie stolarki metalowej (bramy garażowe)
- 1.7.4.7. 45453000-7 Roboty remontowe i renowacyjne

1.7.5. Roboty posadzkarskie

- 1.7.5.1. 45262321-7 Wyrównywanie podłóg
- 1.7.5.2. 45321000-3 Izolacja cieplna
- 1.7.5.3. 45431000-7 Kładzenie płytek
- 1.7.5.4. 45431100-8 Kładzenie terakoty

1.7.6. Roboty uzupełniające i wykończeniowe

- 1.7.6.1. 45442100-8 Roboty malarskie
- 1.7.6.2. 45400000-1 Roboty wykończeniowe w zakresie obiektów budowlanych
- 1.7.6.3. 45450000-6 Roboty budowlane wykończeniowe, pozostałe
- 1.7.6.4. 45453000-7 Roboty remontowe i renowacyjne

1.7.7. Roboty rozbiórkowe, wywóz i utylizacja

- 1.7.7.1. 45111100-9 Roboty w zakresie burzenia (rozbiórkowe i demontażowe)
- 1.7.7.2. 45111220-6 Roboty w zakresie usuwania gruzu

1.7.8. Rusztowania

- 1.7.8.1. 45262100-2 Roboty przy wznoszeniu rusztowań
- 1.7.8.2. 45262120-8 Wznoszenie rusztowań
- 1.7.8.3. 45262110-5 Demontaż rusztowań

Uwaga: nie wymienienie tytułu jakiegokolwiek dziedziny, grupy, kodu CPV czy normy nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku stosowania wymogów określonych prawem polskim.

2. Ogólne wymagania dotyczące prowadzenia robót

2.1. Plac budowy i dokumentacja projektowa

- 2.1.1. Oferent zapozna się z placem budowy oraz Projektem i dokona własnej weryfikacji przedmiaru w stosunku do dokumentacji projektowej.
- 2.1.2. Wszelkie niejasności dotyczące przedmiaru należy wyjaśniać przed złożeniem oferty.
- 2.1.3. Po złożeniu oferty przyjmuje się, że Oferent uzyskał wszelkie konieczne informacje do prawidłowej wyceny przedmiotu zamówienia.

2.2. Przekazanie terenu Budowy

- 2.2.1. Zamawiający, w terminie określonym w dokumentach umowy przekaze Wykonawcy teren budowy wraz ze wszystkimi wymaganymi uzgodnieniami prawnymi i administracyjnymi, przekaze dziennik budowy oraz dokumentację projektową i SST.
- 2.2.2. Przekazanie dokumentacji projektowej i przekazanie placu budowy nastąpi protokolarnie w terminie określonym w umowie.
- 2.2.3. Zamawiający przekazuje Wykonawcy w formie załączników do protokołu przekazania placu budowy:
 - 2.2.3.1. uzgodnienia prawne związane z przekazaniem placu budowy
 - 2.2.3.2. dziennik budowy i książkę obmiaru robot
- 2.2.4. Lokalizacja zaplecza budowy wraz z doprowadzeniem niezbędnych mediów spoczywa na Wykonawcy, a koszty z tego tytułu ponoszone zawierają się w kwocie zadeklarowanej w ofercie.

2.3. Sposób prowadzenia robót

- 2.3.1. Technologia wykonania robót wynikać powinna z dokumentacji Projektowej Zamawiającego, szczegółowych instrukcji producentów, wytycznych ITB, ogólnych przepisów Prawa Budowlanego i Polskich Norm oraz Warunków Technicznych Wykonania i Odbioru robót budowlano-montażowych.
- 2.3.2. Roboty będą wykonywane w czynnym obiekcie, dlatego w celu zapewnienia optymalnych warunków wykonywania robót, a także ze względu na bezpieczeństwo zaleca się, aby roboty prowadzić etapami, w wydzielonych częściach obiektu.
- 2.3.3. Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie robót zgodnie z umową oraz za jakość zastosowanych materiałów i wykonywanych robót, za ich zgodność z dokumentacją projektową, wymaganiami SST, oraz poleceniami Inspektora Nadzoru.
- 2.3.4. Zamawiający jest upoważniony do kontroli materiałów dostarczonych na budowę i powiadomi Wykonawcę o wykrytych wadach i odrzuci wszystkie te materiały i roboty, które nie spełniają wymagań jakościowych.
- 2.3.5. Decyzje Inspektora Nadzoru dotyczące akceptacji lub odrzucenia materiałów i elementów robót będą oparte na wymaganiach sformułowanych w dokumentach umowy, dokumentacji projektowej i w SST, a także w normach i wytycznych.
- 2.3.6. Polecenia Inspektora Nadzoru dotyczące realizacji robót będą wykonywane przez Wykonawcę nie później niż w czasie przez niego wyznaczonym, pod groźbą wstrzymania robót. Skutki finansowe z tytułu wstrzymania robót w takiej sytuacji ponosi Wykonawca.

2.4. Zgodność dokumentacji ze specyfikacją

- 2.4.1. Dokumentacja projektowa, SST oraz dodatkowe dokumenty przekazane Wykonawcy przez Inspektora nadzoru stanowią załączniki do umowy, a wymagania wyszczególnione w choćby jednym z nich są obowiązujące dla Wykonawcy tak, jakby zawarte były w całej dokumentacji.
- 2.4.2. W przypadku rozbieżności w ustaleniach poszczególnych dokumentów obowiązuje kolejność ich ważności wymieniona w ogólnych warunkach umowy
 - 2.4.2.1.1. Projekt budowlany /wykonawczy/
 - 2.4.2.1.2. Specyfikacja techniczna
 - 2.4.2.1.3. Przedmiar robót
- 2.4.3. Wykonawca nie może wykorzystywać błędów lub opuszczeń w dokumentach kontraktowych, a o ich wykryciu winien natychmiast powiadomić Inspektora nadzoru, który dokona odpowiednich zmian i poprawek.
- 2.4.4. W przypadku stwierdzenia ewentualnych rozbieżności podane na rysunku wielkości liczbowe wymiarów są ważniejsze od odczytu ze skali rysunków.
- 2.4.5. Wielkości określone w dokumentacji projektowej i w SST będą uważane za wartości docelowe, od których dopuszczalne są odchylenia w ramach określonego przedziału tolerancji. Cechy materiałów i elementów budowli muszą być jednorodne i wykazywać zgodność z określonymi wymaganiami, a rozrzuty tych cech nie mogą przekraczać dopuszczalnego przedziału tolerancji.
- 2.4.6. Wszystkie wykonane roboty i dostarczone materiały mają być zgodne z dokumentacją projektową i SST. W przypadku, gdy dostarczone materiały lub wykonane roboty nie będą zgodne z dokumentacją projektową lub SST i mają wpływ na niezadowalającą jakość elementu budowli, to takie materiały zostaną zastąpione innymi, a elementy budowli rozebrane i wykonane ponownie na koszt wykonawcy.

2.5. Zgodność robót z dokumentacją

- 2.5.1. Dokumentacja techniczna oraz szczegółowe specyfikacje techniczne stanowią integralną część umowy.
- 2.5.2. Wszystkie użyte materiały oraz wykonane roboty powinny być zgodne z dokumentacją techniczną oraz szczegółowymi specyfikacjami technicznymi.
- 2.5.3. W przypadku gdy materiały lub roboty nie będą w pełni zgodne z dokumentacją projektową i szczegółowymi specyfikacjami technicznymi, to takie materiały będą musiały być zastąpione innymi, spełniającymi wymagania a koszt wymiany ponosi Wykonawca.

2.6. Decyzje i polecenia inspektora nadzoru

- 2.6.1. Decyzje Inspektora Nadzoru dotyczące akceptacji lub odrzucenia elementów robót lub materiałów będą oparte na wymaganiach sformułowanych w umowie, dokumentacji projektowej, ekspertyzie, ST, Polskich Normach, innych normach i instrukcjach.
- 2.6.2. Inspektor jest upoważniony do inspekcji wszystkich robót i kontroli wszystkich materiałów dostarczonych na budowę lub na niej produkowanych.
- 2.6.3. Polecenia Inspektora Nadzoru będą wykonywane ich otrzymaniu, nie później niż w czasie przez niego wyznaczonym.

2.6.4. Polecenia Inspektora Nadzoru dotyczące realizacji robot będą wykonywane przez Wykonawcę nie później niż w czasie przez niego wyznaczonym, pod groźbą wstrzymania robot. Skutki finansowe z tytułu wstrzymania robot w takiej sytuacji ponosi Wykonawca

2.6.5. W przypadku opóźnień realizacyjnych budowy, stwarzających zagrożenie dla finalnego zakończenia robót, Inspektor w porozumieniu z Inwestorem ma prawo wprowadzić podwykonawcę na określone roboty na koszt Wykonawcy.

2.7. Warunki zabezpieczenia placu budowy

2.7.1. Odpowiedzialność za zabezpieczenie placu budowy spoczywa na Wykonawcy aż do zakończenia i odbioru robót.

2.7.2. Przed przystąpieniem do wykonania robot Wykonawca dostarczy, zainstaluje i będzie utrzymywał urządzenia zabezpieczające. Koszt zabezpieczenia placu budowy jest włączony w cenę ofertową i nie podlega odrębnej zapłacie.

2.8. Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót

2.8.1. Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego.

2.8.2. W okresie trwania budowy i prowadzenia robót wykończeniowych Wykonawca będzie:

2.8.2.1. utrzymywał teren budowy i wykopy w stanie bez wody stojącej,

2.8.2.2. podejmował wszelkie konieczne kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół terenu budowy oraz będzie unikał uszkodzeń lub uciążliwości dla osób lub własności społecznej, a wynikających ze skażenia, hałasu lub innych przyczyn powstałych w następstwie jego sposobu działania.

2.8.3. Stosując się do tych wymagań, Wykonawca będzie miał szczególny wzgląd na:

2.8.3.1. lokalizację baz, warsztatów, magazynów, składowisk, ukopów i dróg dojazdowych,

2.8.3.2. środki ostrożności i zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem zbiorników i cieków wodnych pyłami lub substancjami toksycznymi,

2.8.3.3. środki ostrożności i zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem powietrza pyłami i gazami,

2.8.3.4. środki ostrożności i zabezpieczenia przed możliwością powstania pożaru

2.9. Ochrona przeciwpożarowa

2.9.1. Wykonawca będzie przestrzegał przepisy ochrony przeciwpożarowej.

2.9.2. Wykonawca będzie utrzymywał sprawny sprzęt przeciwpożarowy, wymagany odpowiednimi przepisami, na terenie baz produkcyjnych, w pomieszczeniach biurowych, mieszkalnych i magazynowych oraz w maszynach i pojazdach.

2.9.3. Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich.

2.9.4. Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie straty spowodowane pożarem wywołanym jako rezultat realizacji robót albo przez personel wykonawcy.

2.10. Ochrona własności publicznej i prywatnej

- 2.10.1. Wykonawca jest zobowiązany do ochrony przed uszkodzeniem lub zniszczeniem własności publicznej lub prywatnej.
- 2.10.2. Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji i urządzeń zlokalizowanych na powierzchni terenu i pod jego poziomem, takie jak rurociągi, kable itp. Wykonawca zapewni właściwe oznaczenie i zabezpieczenie przed uszkodzeniem tych instalacji i urządzeń w czasie trwania budowy.
- 2.10.3. O fakcie przypadkowego uszkodzenia tych instalacji Wykonawca bezzwłocznie powiadomi Inspektora nadzoru i zainteresowanych użytkowników oraz będzie z nimi współpracował, dostarczając wszelkiej pomocy potrzebnej przy dokonywaniu napraw.
- 2.10.4. Wykonawca będzie odpowiadał za wszelkie spowodowane przez jego działania uszkodzenia instalacji na powierzchni ziemi i urządzeń podziemnych wykazanych w dokumentach dostarczonych mu przez Zamawiającego.
- 2.10.5. Jeśli w związku z zaniedbaniem, niewłaściwym prowadzeniem robót lub brakiem koniecznych działań ze strony wykonawcy nastąpi uszkodzenie lub zniszczenie własności, to wykonawca na swój koszt naprawi lub odtworzy uszkodzoną własność. Stan uszkodzonej lub naprawionej własności powinien być nie gorszy niż przed powstaniem uszkodzenia.
- 2.10.6. W przypadku natrafienia na przedmioty zabytkowe lub mające wartość archeologiczną wykonawca powiadomi Inżyniera oraz władze konserwatorskie i przerwie roboty do czasu otrzymania dalszej decyzji.
- 2.10.7. Jakikolwiek uszkodzenia instalacji lub urządzeń podziemnych lub nadziemnych nie wskazanych w planach i rysunkach dostarczonych wykonawcy przez zamawiającego i powstałe bez winy lub zaniedbania wykonawcy zostaną usunięte na koszt zamawiającego.

2.11. Bezpieczeństwo i higiena pracy

- 2.11.1. Podczas realizacji robót wykonawca będzie przestrzegał przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.
- 2.11.2. W szczególności wykonawca ma obowiązek zadbać, aby personel nie wykonywał pracy w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz nie spełniających odpowiednich wymagań sanitarnych.
- 2.11.3. Wykonawca zapewni i będzie utrzymywał wszelkie urządzenia zabezpieczające, socjalne oraz sprzęt i odpowiednią odzież dla ochrony życia i zdrowia osób zatrudnionych na budowie.
- 2.11.4. Roboty na wysokości
 - 2.11.4.1. Osoby przebywające na stanowiskach pracy, znajdujące się na wysokości co najmniej 1 m od poziomu podłogi lub ziemi, powinny być zabezpieczone przed upadkiem z wysokości w sposób, o którym mowa w §15 ust.2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury
 - 2.11.4.2. Przepis ust.1 stosuje się do przejść i dojść do tych stanowisk oraz klatek schodowych.

- 2.11.4.3. Otwory w stropach, na których prowadzone są roboty lub do których jest możliwy dostęp ludzi, należy zabezpieczyć przed możliwością wypadnięcia lub ogrodzić balustradą, o której mowa w § 15 ust. 2 rozporządzenia
- 2.11.4.4. Pomosty robocze, wykonane z desek lub bali, powinny być dostosowane do zaprojektowanego obciążenia, szczelne i zabezpieczone przed zmianą położenia.
- 2.11.4.5. Otwory w ścianach zewnętrznych obiektu budowlanego, stropodach lub inne, których dolna krawędź znajduje się poniżej 1,1 m od poziomu stropu lub pomostu, powinny być zabezpieczone balustradą, o której mowa w § 15 ust 2 rozporządzenia.
- 2.11.4.6. Pozostawione w czasie wykonywania robót w ścianach otwory, zwłaszcza otwory na drzwi, balkony, szyby dźwigów, powinny być zabezpieczone balustradą, o której mowa w § 15 ust. 2 rozporządzenia.
- 2.11.4.7. Przemieszczane w poziomie stanowisko pracy powinno mieć zapewnione mocowanie końcówki linki bezpieczeństwa do pomocniczej liny ochronnej lub prowadnicy poziomej, zamocowanej na wysokości około 1,5 m, wzdłuż zewnętrznej krawędzi przejścia.
- 2.11.4.8. Wytrzymałość i sposób zamocowania prowadnicy powinny uwzględniać obciążenie dynamiczne spadającej osoby.
- 2.11.4.9. W przypadku gdy zachodzi konieczność przemieszczania stanowiska pracy w pionie, linka bezpieczeństwa szelek bezpieczeństwa powinna być zamocowana do prowadnicy pionowej za pomocą urządzenia samohamującego.
- 2.11.4.10. Długość linki bezpieczeństwa szelek bezpieczeństwa nie powinna być większa niż 1,5 m.
- 2.11.4.11. Amortyzatory spadania nie są wymagane, jeżeli linki asekuracyjne są mocowane do linek urządzeń samohamujących, ograniczających wystąpienie siły dynamicznej w momencie spadania, zwłaszcza aparatów bezpieczeństwa lub pasów bezwładnościowych.
- 2.11.4.12. Osoby korzystające z urządzeń krzesełkowych, drabin linowych lub ruchomych podestów roboczych powinny być dodatkowo zabezpieczone przed upadkiem z wysokości za pomocą prowadnicy pionowej, zamocowanej niezależnie od lin nośnych drabiny, krzesełka lub podestu.
- 2.11.4.13. Prowadnica pionowa powinna być naciągnięta w sposób umożliwiający przesuwanie w górę aparatu samohamującego. Prowadnica pionowa powinna być zabezpieczona przed odchylaniem się większym niż o 2 m.
- 2.11.4.14. Urządzenia zabezpieczające przed odchylaniem się lin powinny umożliwić przesuwanie się urządzenia samohamującego.
- 2.11.4.15. Długość linki bezpieczeństwa, łączącej szelki bezpieczeństwa z aparatem samohamującym nie powinna przekraczać 0,5 m.
- 2.11.5. Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom podczas wykonywania robót budowlanych
 - 2.11.5.1. Wszyscy pracownicy powinni być wyposażeni w odpowiednią odzież roboczą z atestowanymi elementami ochrony osobistej odpowiednio do charakteru prowadzonych robót (odzież robocza i sprzęt ochrony osobistej, hełm ochronny,

okularu ochronne, obuwie, rękawiczki pięciopalczaste, wzmocnione skórą, torby do przechowywania drobnych narzędzi.

2.11.5.2. Atestowane i dopuszczone do stosowania rusztowania i sprzęt budowlany,

2.11.5.3. Sprzęt p.poż i apteczki podręczne w torbie przenośnej.

2.11.5.4. Instrukcja alarmowa na wypadek pożaru wraz z telefonami alarmowymi.

2.11.5.5. Instrukcja postępowania na okoliczność wystąpienia wypadku przy pracy.

2.11.5.6. Sprawdzenie czy dany sprzęt jest obsługiwany wyłącznie przez pracowników posiadających odpowiednie uprawnienia i zgodnie z przeznaczeniem.

2.11.6. Uznaje się, że wszelkie koszty związane z wypełnieniem wymagań określonych powyżej nie podlegają odrębnej zapłacie i są uwzględnione w cenie umownej.

2.12. Instalacje i urządzenia elektroenergetyczne

2.12.1. Instalacje rozdziału energii elektrycznej na terenie budowy powinny być zaprojektowane i wykonane oraz utrzymywane i użytkowane w taki sposób, aby nie stanowiły zagrożenia pożarowego lub wybuchowego, a także chroniły w dostatecznym stopniu przed porażeniem prądem elektrycznym.

2.12.2. Rozdzielnice budowlane prądu elektrycznego znajdujące się na terenie budowy zabezpiecza się przed dostępem nieupoważnionych osób.

2.12.3. Rozdzielnice, o których mowa wyżej powinny być usytuowane w odległości nie większej niż 50 m od odbiorników energii.

2.12.4. Połączenia przewodów elektrycznych z urządzeniami mechanicznymi wykonuje się w sposób zapewniający bezpieczeństwo pracy osób obsługujących takie urządzenia.

2.12.5. Przewody, o których mówi ust. 1, zabezpiecza się przed uszkodzeniami mechanicznymi.

2.12.6. Okresowa kontrola stanu stacjonarnych urządzeń elektrycznych pod względem bezpieczeństwa odbywa się co najmniej jeden raz w miesiącu, natomiast kontrola stanu odporności izolacji tych urządzeń, co najmniej dwa razy w roku, a ponadto:

2.12.6.1. przed uruchomieniem urządzenia po dokonaniu zmian i napraw części elektrycznych i mechanicznych;

2.12.6.2. przed uruchomieniem urządzenia, jeżeli urządzenie było nieczynne przez ponad miesiąc;

2.12.6.3. przed uruchomieniem urządzenia po jego przemieszczeniu.

2.12.7. Kopię zapisu pomiarów skuteczności zabezpieczenia przed porażeniem prądem elektrycznym powinny znajdować się u kierownika budowy.

2.12.8. Dokonywane naprawy i przeglądy urządzeń elektrycznych powinny być odnotowane w książce konserwacji urządzeń.

2.12.9. Używanie narzędzi uszkodzonych jest zabronione.

2.12.10. Wszelkie samowolne przeróbki narzędzi są zabronione.

2.13. Rusztowania i ruchome podesty robocze

- 2.13.1. Rusztowania i ruchome podesty robocze powinny być wykonywane zgodnie z dokumentacją producenta albo projektem indywidualnym.
- 2.13.2. Rusztowania systemowe powinny być montowane zgodnie z dokumentacją projektową z elementów poddanych przez producenta badaniom na zgodność z wymaganiami konstrukcyjnymi i materiałowymi, określonymi w kryteriach oceny wyrobów pod względem bezpieczeństwa.
- 2.13.3. Elementy rusztowań, innych niż wymienionych w ust. 2, powinny być montowane zgodnie z projektem indywidualnym.
- 2.13.4. Montaż rusztowań, ich eksploatacja i demontaż powinny być wykonywane zgodnie z instrukcją producenta albo projektem indywidualnym.
- 2.13.5. Osoby zatrudnione przy montażu i demontażu rusztowań oraz monterzy ruchomych podestów roboczych powinni posiadać wymagane uprawnienia.
- 2.13.6. Użytkowanie rusztowania jest dopuszczalne po dokonaniu jego odbioru przez kierownika budowy lub uprawnioną osobę.
- 2.13.7. Odbiór rusztowania potwierdza się wpisem w dzienniku budowy lub protokole odbioru technicznego.
- 2.13.8. Wpis w dzienniku budowy lub w protokole odbioru technicznego rusztowania określa w szczególności:
 - 2.13.8.1. użytkownika rusztowań;
 - 2.13.8.2. przeznaczenie rusztowania;
 - 2.13.8.3. wykonawcę montażu rusztowania z podaniem imienia i nazwiska albo nazwy lub numeru telefonu;
 - 2.13.8.4. dopuszczalne obciążenia pomostów i konstrukcji rusztowania;
 - 2.13.8.5. datę przekazania rusztowania do użytkowania;
 - 2.13.8.6. odporność uziomu;
 - 2.13.8.7. terminy kolejnych przeglądów rusztowania.
- 2.13.9. Na rusztowaniu lub ruchomym podeście roboczym powinna być umieszczona tablica określająca:
 - 2.13.9.1. wykonawcę montażu rusztowania lub ruchomego podestu roboczego z podaniem imienia, nazwiska, nazwy lub numeru telefonu;
 - 2.13.9.2. dopuszczalne obciążenia pomostów i konstrukcji rusztowania lub ruchomego podestu roboczego.
- 2.13.10. Rusztowania i ruchome podesty robocze powinny być wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem.
- 2.13.11. Rusztowania i ruchome podesty robocze powinny:
 - 2.13.11.1. posiadać pomost o powierzchni roboczej wystarczającej dla osób wykonujących roboty oraz do składowania narzędzi i niezbędnej ilości materiałów;

- 2.13.11.2. posiadać stabilną konstrukcję dostosowaną do przeniesienia obciążeń;
- 2.13.11.3. zapewniać bezpieczną komunikację i swobodny dostęp do stanowisk pracy;
- 2.13.11.4. zapewniać możliwość wykonywania robót w pozycji nie powodującej nadmiernego wysiłku;
- 2.13.11.5. posiadać poręcz ochronną, o której mowa w § 15 ust. 2;
- 2.13.11.6. posiadać pionowe komunikacyjne.
- 2.13.12. Rusztowania stojakowe powinny mieć wydzielone bezpieczne pionowe komunikacyjne.
- 2.13.13. Odległość najbardziej oddalonego stanowiska pracy od pionu komunikacyjnego rusztowania nie powinna być większa niż 20 m, a między pionami nie większa niż 40m.
- 2.13.14. Rusztowania należy ustawiać na podłożu ustabilizowanym i wyprofilowanym, ze spadkiem umożliwiającym odpływ wód opadowych.
- 2.13.15. Liczbę i rozmieszczenie zakotwień rusztowania oraz wielkości siły kotwiącej należy określić w projekcie rusztowania lub dokumentacji producenta.
- 2.13.16. Składowa pozioma jednego zamocowania rusztowania nie powinna być mniejsza niż 2,5 kN.
- 2.13.17. Konstrukcja rusztowania nie powinna wystawać poza najwyższą położoną linię kotew więcej niż 3 m, a pomost roboczy umieszcza się nie wyżej niż 1,5 m ponad tą linię.
- 2.13.18. W przypadku odsunięcia rusztowania od ściany ponad 0,2 m należy stosować balustrady, o których mowa w § 15 ust. 2, od strony tej ściany.
- 2.13.19. Udźwig urządzenia do transportu materiałów na wysięgnikach mocowanych do konstrukcji rusztowania nie może przekraczać 1,5 kN.
- 2.13.20. Rusztowanie z elementów metalowych powinno być uziemione i posiadać instalację piorunochronną.
- 2.13.21. Usytuowanie rusztowania w obrębie ciągów komunikacyjnych wymaga zgody właściwych organów nadzorujących te ciągi oraz zastosowania wymaganych przez nie środków bezpieczeństwa. Środki bezpieczeństwa powinny być określone w projekcie organizacji ruchu.
- 2.13.22. Rusztowania, o których mowa w ust. 1, oprócz wymagań określonych w § 112 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury powinny posiadać co najmniej:
 - 2.13.22.1. zabezpieczenia przed spadaniem przedmiotów z rusztowania,
 - 2.13.22.2. zabezpieczenie przechodniów przed możliwością powstania urazów oraz uszkodzeniem odzieży przez elementy konstrukcyjne rusztowania.
- 2.13.23. Rusztowania, usytuowane bezpośrednio przy drogach, ulicach oraz miejscach przejazdu i przejść pieszych, oprócz wymagań określonych w § 112 w Rozp. Ministra Infrastruktury, powinny posiadać daszki ochronne i osłonę z siatek ochronnych.
- 2.13.24. Stosowanie siatek ochronnych nie zwalnia z obowiązku stosowania balustrad, o których mowa w § 15 ust. 2 w Rozp. Ministra Infrastruktury.

- 2.13.25. Osoby dokonujące montażu i demontażu rusztowań są zobowiązane do stosowania urządzeń zabezpieczających przed upadkiem z wysokości.
- 2.13.26. Przed montażem lub demontażem rusztowań należy wyznaczyć i ogrodzić strefę niebezpieczną.
- 2.13.27. Równoczesne wykonywanie robót na różnych poziomach rusztowania jest dopuszczalne, pod warunkiem zachowania wymaganych odstępów między stanowiskami pracy.
- 2.13.28. W przypadkach innych niż określone w ust.1 , odległości bezpieczne wynoszą w poziomie co najmniej 5 m, a w pionie wynikają z zachowania co najmniej jednego szczelnego pomostu , nie licząc pomostu , na którym roboty są wykonywane.
- 2.13.29. Montaż, eksploatacja i demontaż rusztowań oraz ruchomych podestów roboczych, usytuowanych w sąsiedztwie napowietrznych linii elektroenergetycznych są dopuszczalne, jeżeli znajdują się poza strefą niebezpieczną. W przypadku innym, przed rozpoczęciem robót, napięcie w liniach napowietrznych powinno być wyłączone.
- 2.13.30. Montaż, eksploatacja i demontaż rusztowań i ruchomych podestów roboczych są zabronione:
- 2.13.30.1. jeżeli o zmroku nie zapewniono oświetlenia pozwalającego na dobrą widoczność,
 - 2.13.30.2. w czasie gęstej mgły, opadów deszczu, śniegu oraz gołoledzi,
 - 2.13.30.3. w czasie burzy lub wiatru, o prędkości przekraczającej 10 m/s.
- 2.13.31. Pozostawianie materiałów i wyrobów na pomostach rusztowań i ruchomych podestów roboczych po zakończeniu pracy jest zabronione.
- 2.13.32. Zrzucanie elementów demontowanych rusztowań i ruchomych podestów roboczych jest zabronione.
- 2.13.33. Wchodzenie i schodzenie osób na pomost ruchomego podestu jest dozwolone jeżeli pomost znajduje się w najniższym położeniu lub położeniu przewidzianym do wchodzenia oraz jest wyposażony w zabezpieczenia , zgodnie z instrukcją producenta.
- 2.13.34. Na pomoście ruchomego podestu roboczego nie powinno przebywać jednocześnie więcej osób, niż przewiduje instrukcja producenta.
- 2.13.35. Wykonywanie gwałtownych ruchów, przechylenie się przez poręcz, gromadzenie wyrobów, materiałów i narzędzi po jednej stronie ruchomego podestu roboczego oraz opieranie się o ścianę obiektu budowlanego przez osoby znajdujące się na podestzie jest zabronione.
- 2.13.36. Łączenie ze sobą dwóch sąsiednich ruchomych podestów roboczych oraz przechodzenie z jednego na drugi jest zabronione.
- 2.13.37. Rusztowania i ruchome podesty robocze powinny każdorazowo sprawdzane, przez kierownika budowy lub osobę uprawnioną, po silnym wietrze, opadach atmosferycznych oraz działaniu innych czynników, stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa wykonania prac, i przerwach roboczych dłuższych niż 10 dni oraz okresowo, nie rzadziej niż raz w miesiącu.
- 2.13.38. Zakres czynności objętych sprawdzeniem określa instrukcja producenta lub projekt indywidualny.

2.13.39. W czasie burzy i przy wietrze o prędkości większej niż 10 m/s pracę na ruchomym podejściu roboczym należy przerwać, a pomost podestu opuścić do najniższego położenia i zabezpieczyć przed jego przemieszczeniem.

2.14. Wyszczególnienie i opis prac towarzyszących i robót tymczasowych

2.14.1. Prace towarzyszące niezbędne do wykonania robót podstawowych oraz robót tymczasowych:

2.14.1.1. wydzielenie placu budowy (w tym wyгородzenie wykopów) taśmami ostrzegawczymi, oraz tablicami informującymi o prowadzonej inwestycji,

2.14.1.2. wyznaczenie tymczasowego placu składowania materiałów oraz miejsca składowania odpadów,

2.14.1.3. strefy gromadzenia i usuwania odpadów należy wyгородzić i oznakować,

2.14.1.4. odpady należy usuwać w sposób ograniczający ich rozrzut i pylenie.

2.15. Ochrona i utrzymanie robót

2.15.1. Wykonawca będzie odpowiedzialny za ochronę robót i za wszelkie materiały i urządzenia używane do robót od daty rozpoczęcia do daty odbioru ostatecznego.

2.15.2. Wykonawca jest zobowiązany do zabezpieczenia terenu budowy w okresie realizacji kontraktu, aż do zakończenia i odbioru robót.

2.15.3. Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz ich zgodność z projektem, obowiązującymi normami, specyfikacją techniczną i poleceniami Inspektora nadzoru.

2.15.4. Wykonawca będzie prowadził prace zgodnie z uzgodnionym harmonogramem prac oraz poleceniami inspektora nadzoru.

2.15.5. Powstałe odpady, w wyniku demontażu należy na bieżąco usuwać z placu budowy, w miejsce uzgodnione z Inspektorem nadzoru.

2.15.6. Wszelkie koszty likwidacji szkód będących konsekwencją nieprzestrzegania powyższych zasad jak i nałożone kary ponosi Wykonawca.

2.15.7. Roboty dodatkowe oraz zamiennie wykonane na podstawie zamówienia będą rozliczane odrębnie według zasad uzgodnionych przez strony. Wykonawca powinien o proponowanych zmianach zawiadomić projektanta lub inwestora, który w razie nie wyrażenia zgody zawiadomi o tym Wykonawcę w ciągu 14 dni. Oddający i odbierający mogą korzystać z opinii rzeczoznawcy.

2.16. Stosowanie się do prawa i innych przepisów

2.16.1. Wykonawca zobowiązany jest znać wszelkie przepisy wydane przez organy administracji państwowej i samorządowej, które są w jakikolwiek sposób związane z robotami i będzie w pełni odpowiedzialny za przestrzeganie tych praw, przepisów i wytycznych podczas prowadzenia robót, np.

2.16.1.1. rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. z dn. 19.03.2003 r. Nr 47, poz. 401), oraz

2.16.1.2. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 169 poz. 1650).

2.16.2. Wykonawca będzie przestrzegał praw patentowych i będzie w pełni odpowiedzialny za wypełnienie wszelkich wymagań prawnych odnośnie wykorzystania opatentowanych urządzeń lub metod i w sposób ciągły będzie informował Inspektora nadzoru o swoich działaniach, przedstawiając kopie zezwoleń i inne odnośne dokumenty.

3. Wymagania dotyczące własności materiałów budowlanych oraz wymagania związane z ich przechowywaniem, składowaniem i kontrolą jakości

3.1. Wymagania ogólne dotyczące właściwości materiałów i wyrobów.

- 3.1.1. Wyroby budowlane użyte do realizacji zadania winny odpowiadać wymogom zawartym w ustawie o wyrobach budowlanych z 16 kwietnia 2004r.,
- 3.1.2. Przy wykonywaniu robót budowlanych Wykonawca winien stosować wyroby budowlane o właściwościach użytkowych umożliwiających prawidłowo zaprojektowanemu i wykonanemu obiektom budowlanym spełnienie wymagań podstawowych, określonych w art. 5 ust. 1 ustawy Prawo budowlane, dopuszczone do obrotu powszechnego lub jednostkowego stosowania w budownictwie, a także z wymaganiami określonymi w szczegółowych specyfikacjach technicznych.
- 3.1.3. Wyrób budowlany nadaje się do stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych, jeżeli został oznakowany znakiem „CE” albo znakiem budowlanym.
- 3.1.4. Wykonawca na prośbę Inwestora powinien przetestować materiały podczas wykonywania prac celem demonstracji ich użyteczności i zgodności z wymaganymi charakterystykami.
- 3.1.5. Wykonawca przedstawi Inspektorowi nadzoru szczegółowe informacje dotyczące, zamawiania lub wydobywania materiałów i odpowiednie aprobaty techniczne lub świadectwa badań laboratoryjnych.
- 3.1.6. Wykonawca zobowiązany jest do monitorowania jakości materiałów podlegających wbudowaniu w celu udokumentowania, że jako uzyskane z dopuszczalnego źródła spełniają wymagania jakościowe określone Polskimi Normami, aprobatami technicznymi, o których mowa w Specyfikacjach Technicznych.

3.2. Wymagania ogólne dotyczące przechowywania, transportu, warunków dostaw, składowania i kontroli jakości materiałów i wyrobów.

- 3.2.1. Wszystkie materiały powinny być dostarczone w oryginalnych opakowaniach i przechowywane zgodnie z instrukcją producenta,
- 3.2.2. Wykonawca zapewni, aby tymczasowo składowane materiały, do czasu gdy będą potrzebne do robót były zabezpieczone przed zanieczyszczeniem, zachowały swoją jakość i właściwości do robót i były dostępne do kontroli przez Inspektora Nadzoru.
- 3.2.3. Miejsca czasowego składowania materiałów będą zlokalizowane w obrębie terenu budowy w miejscach uzgodnionych z Inspektorem Nadzoru z zachowaniem dróg ewakuacyjnych, lub poza terenem budowy w miejscach przygotowanych przez Wykonawcę zgodnie z planem zagospodarowania budowy.

3.3. Wymagania dotyczące wbudowywanych materiałów

- 3.3.1. Wykonawca jest odpowiedzialny aby wszystkie materiały, elementy budowlane i urządzenia wbudowane, montowane lub instalowane w trakcie realizacji robót budowlanych odpowiadały wymaganiom określonym w art. 10 ustawy Prawo Budowlane oraz w szczegółowych specyfikacjach technicznych. Oznacza to, że każdy produkt dostarczony na plac budowy będzie oznakowany znakiem CE , albo oznakowany polskim znakiem budowlanym. Wraz z tymi znakami winna być dołączona informacja zawierająca:

- 3.3.1.1. nazwę, siedzibę i adres producenta oraz adres zakładu produkującego wyrób budowlany,
 - 3.3.1.2. identyfikację wyrobu budowlanego zawierającą: nazwę, nazwę handlową, typ, odmianę, gatunek i klasę wg PN lub AT,
 - 3.3.1.3. numer i rok publikacji Polskiej Normy wyrobu lub aprobaty technicznej, z którą potwierdzono zgodność wyrobu budowlanego,
 - 3.3.1.4. numer i datę wystawienia krajowej deklaracji zgodności,
 - 3.3.1.5. inne dane, jeżeli wynika to z PN lub AT,
 - 3.3.1.6. nazwę jednostki certyfikującej, jeżeli taka jednostka brała udział w zastosowanym systemie oceny zgodności wyrobu budowlanego,
- 3.3.2. znak budowlany winien być umieszczony w sposób widoczny, czytelny, nie dający się usunąć, wskazany w PN lub AT, bezpośrednio na wyrobie budowlanym albo na etykiecie przymocowanej do niego.
- 3.3.3. jeżeli nie jest możliwe technicznie oznakowanie wyrobu budowlanego w sposób podany wyżej, oznakowanie umieszcza się na opakowaniu jednostkowym lub opakowaniu zbiorczym wyrobu budowlanego albo na dokumentach handlowych towarzyszących temu wyrobowi.
- 3.3.4. Wykonawca uzgodni z inspektorem nadzoru sposób i termin przekazania informacji o przewidywanym użyciu podstawowych materiałów oraz elementów konstrukcyjnych do wykonania robót

3.4. Materiały nie odpowiadające wymaganiom jakościowym

- 3.4.1. Materiały i elementy budowlane dostarczone przez wykonawcę na plac budowy nie odpowiadające wymaganiom i nie zostaną zaakceptowane przez Inspektora Nadzoru powinny być niezwłocznie usunięte z placu budowy
- 3.4.2. Każdy rodzaj robót, w którym znajdują się nie zbadane i nie zaakceptowane materiały, Wykonawca wykonuje na własne ryzyko, licząc się z jego nie przyjęciem i niezapłaceniem.

3.5. Wariantowe stosowanie materiałów

- 3.5.1. W przypadku wariantowego stosowania materiałów na podstawie zapisów w dokumentacji projektowej, Wykonawca powiadomi Inspektora Nadzoru i autora projektu o proponowanym wyborze. Inspektor Nadzoru, po uzgodnieniu z autorem projektu oraz Zamawiającym, podejmie odpowiednią decyzję.
- 3.5.2. Wybrany i zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru materiał nie może być ponownie zmieniany bez jego zgody

3.6. Kolorystyka wbudowanych materiałów.

- 3.6.1. Kolorystyka elewacji zgodnie z dokumentacją projektową,
- 3.6.2. Inne materiały w uzgodnieniu z inspektorem nadzoru.

3.7. Prace porządkowe na terenach składowych i w magazynach

- 3.7.1. teren i pomieszczenia przeznaczone na składowanie materiałów budowlanych po zakończeniu robót należy uporządkować, odpady do usunięcia i zagospodarowania zgodnie z wymogami w tym zakresie.

4. Wymagania dotyczące sprzętu i maszyn wykorzystywanych na budowie

- 4.1. Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu , który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót.
- 4.2. Sprzęt używany do robót powinien być zgodny z ofertą Wykonawcy i powinien odpowiadać pod względem typów i ilości wskazaniom zawartym w projekcie organizacji robót, zaakceptowanym przez Inspektora Nadzoru. W przypadku braku ustaleń w takich dokumentach sprzęt powinien być uzgodniony i zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru.
- 4.3. Liczba i wydajność sprzętu powinny gwarantować przeprowadzenie robót w terminie przewidzianym umową.
- 4.4. Sprzęt będący własnością Wykonawcy lub wynajęty do wykonywania robót ma być utrzymany w dobrym stanie technicznym i gotowości do pracy i być zgodny z normami ochrony środowiska i przepisami dotyczącymi jego użytkowania.

5. Wymagania dotyczące środków transportowych

- 5.1. Wykonawca jest zobowiązany do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych robót i właściwości przewożonych materiałów (zabezpieczenie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi), z uwzględnieniem wielkości dostawy.
- 5.2. Przy ruchu na drogach publicznych pojazdy będą spełniać wymagania dotyczące ustawowych ograniczeń obciążenia na oś i innych parametrów technicznych, przy transporcie gruntu, materiałów i wyposażenia na i z terenu robót.
- 5.3. Wykonawca uzyska on wszelkie niezbędne zezwolenia od władz co do przewozu nietypowych wagowo ładunków i w sposób ciągły będzie o każdym takim przewozie powiadamiał Inspektora nadzoru.
- 5.4. Pojazdy i ładunki powodujące nadmierne obciążenie osiowe nie będą dopuszczone na świeżo ukończony fragment budowy w obrębie terenu budowy i wykonawca będzie odpowiadał za naprawę wszelkich robót w ten sposób uszkodzonych, zgodnie z poleceniami Inspektora nadzoru.

6. Kontrola robót budowlanych

6.1. Zasady kontroli jakości robót

Celem kontroli jakości jest osiągnięcie wymaganych standardów wykonania robót.

Wykonawca jest odpowiedzialny za pełną kontrolę robót i jakość materiałów.

6.2. Pobieranie próbek

Na zlecenie Inspektora Nadzoru wykonawca będzie przeprowadzać dodatkowe badania tych materiałów które budzą wątpliwość co do jakości, o ile kwestionowane materiały nie zostaną przez Wykonawcę wymienione lub naprawione z własnej woli. Koszty tych dodatkowych badań pokrywa Wykonawca tylko w przypadku stwierdzenia usterek, w przeciwnym przypadku koszty te pokrywa Zamawiający.

6.3. Raporty z badań

6.3.1. Wykonawca powinien przekazywać Inspektorowi Nadzoru kopie raportów z wynikami badań celem ich oceny. Wyniki badań będą przechowywane w postaci zaproponowanej przez Inspektora Nadzoru.

6.4. Dokumentacja budowy

6.4.1. Dziennik budowy

6.4.1.1. Dziennik budowy jest wymaganym dokumentem prawnym obowiązującym Zamawiającego i Wykonawcę w okresie od przekazania Wykonawcy terenu budowy do końca okresu gwarancyjnego. Odpowiedzialność za prowadzenie dziennika budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami spoczywa na Kierowniku Budowy.

6.4.1.2. Zapisy w dzienniku budowy będą dokonywane na bieżąco i będą dotyczyć przebiegu robót, stanu bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz technicznej i gospodarczej strony budowy.

6.4.1.3. Każdy zapis w dzienniku budowy będzie opatrzony datą jego dokonania, podpisem osoby która dokonała zapisu, z podaniem jej imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego.

6.4.1.4. Zapisy będą czytelne w porządku chronologicznym. Załączone do dziennika budowy protokoły i inne dokumenty będą oznaczone kolejnym numerem załącznika i opatrzone datą i podpisem Wykonawcy i Inspektora.

6.4.1.5. Do dziennika budowy należy wpisywać w szczególności:

- 6.4.1.5.1. datę przekazania Wykonawcy terenu budowy,
- 6.4.1.5.2. datę przekazania przez zamawiającego dokumentacji projektowej wraz z załącznikami,
- 6.4.1.5.3. terminy rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych elementów robót,
- 6.4.1.5.4. przebieg robót, trudności i przeszkody w ich prowadzeniu, okresy i przyczyny przerw w robotach,
- 6.4.1.5.5. uwagi i polecenia Inspektora Nadzoru, daty zarządzenia przez Inspektora Nadzoru wstrzymania robót z podaniem powodu,
- 6.4.1.5.6. zgłoszenia i daty odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu, częściowych i ostatecznych odbiorów robót,
- 6.4.1.5.7. wyjaśnienia, uwagi i propozycje Inspektora Nadzoru,
- 6.4.1.5.8. dane dotyczące sposobu wykonywania zabezpieczenia robót,
- 6.4.1.5.9. inne istotne informacje o przebiegu robót
- 6.4.1.6. Propozycje, uwagi i wyjaśnienia Wykonawcy wpisane do dziennika budowy będą przedłożone Inspektorowi Nadzoru do ustosunkowania się,
- 6.4.1.7. Decyzje Inspektora Nadzoru wpisane do dziennika budowy, Wykonawca podpisuje z zaznaczeniem ich przyjęcia lub zajęciem stanowiska.

6.4.2. Księga obmiarów

- 6.4.2.1. Oznacza księgę zapisów wszystkich dokonanych obmiarów, wliczając w to wymiary, notatki, obliczenia, szkice i rysunki niezbędne do określenia ilości i obmiaru tych robót, prowadzona tylko do części lub elementów robót wskazanych na piśmie przez Inwestora.
- 6.4.2.2. Księga obmiarów jest zatwierdzana przez Inspektora Nadzoru.

6.4.3. Inne dokumenty budowy

- 6.4.3.1. pozwolenie na budowę,
- 6.4.3.2. protokoły przekazania tereny budowy,
- 6.4.3.3. umowy cywilno-prawne z osobami trzecimi i inne umowy,
- 6.4.3.4. protokoły odbioru robót,
- 6.4.3.5. protokoły z narad i instrukcje Inspektora Nadzoru,
- 6.4.3.6. korespondencja na budowie.

6.4.4. Przechowywanie dokumentów budowy

6.4.4.1. Wszelkie dokumenty budowy będą zawsze dostępne dla Inspektora Nadzoru i przedkładane do wglądu na życzenie Zamawiającego, Państwowej Inspekcji Pracy i Nadzoru Budowlanego.

6.4.4.2. Zaginięcie któregokolwiek z dokumentów budowy spowoduje jego natychmiastowe odtworzenie w formie przewidzianej prawem

7. Wymagania dotyczące przedmiaru i obmiaru robót

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót i prowadzenia książki obmiarów

7.1.1. Obmiar robót będzie określać faktyczny zakres robót wykonywanych zgodnie z dokumentacją projektową i specyfikacją techniczną, w jednostkach ustalonych w kosztorysie.

7.1.2. Książka obmiarów stanowi dokument pozwalający na rzeczywisty obmiar robót budowlanych.

7.2. Zasady określania ilości robót i materiałów

7.2.1. Długości pomiędzy wyszczególnionymi punktami będą obmierzone poziomo, wzdłuż linii osiowej i podawane w [m].

7.2.2. Jeżeli specyfikacje techniczne nie wymagają dla określonych robót inaczej, objętości będą wyliczone w [m³], powierzchnie w [m²], a sprzęt i urządzenie w [szt.]. Obowiązuje dokładność do dwóch miejsc po przecinku.

7.2.3. Ilości, które mają być obmierzone wagowo, będą określone w kilogramach lub tonach.

7.3. Czas przeprowadzania pomiarów

7.3.1. Obmiar należy przeprowadzać przed częściowym lub ostatecznym odbiorem odcinków robót,

7.3.2. Obmiar robót zanikających należy przeprowadzać w czasie ich wykonywania.

7.3.3. Obmiar robót ulegających zakryciu przeprowadza się przed ich zakryciem.

7.3.4. Wymiary skomplikowanych powierzchni lub objętości będą uzupełnione odpowiednimi szkicami dołączonymi do książki obmiarów, względnie umieszczonymi na karcie obmiarowej.

8. Odbiór i rozliczenie robót

8.1. Rodzaje odbiorów

8.1.1. W zależności od ustaleń odpowiednich szczegółowych specyfikacji technicznych roboty podlegają następującym etapom odbioru, dokonywanym przez Inspektora Nadzoru przy udziale Wykonawcy:

8.1.1.1. odbiór robot zanikających i ulegających zakryciu,

8.1.1.2. odbiór częściowy,

8.1.1.3. odbiór końcowy,

8.1.1.4. odbiór ostateczny.

8.1.2. Wykonawca zgłasza wykonane roboty do odbioru Zamawiającemu, ponosząc wszelkie koszty związane z w/w odbiorami.

8.1.3. Wszystkie roboty podlegają zasadom odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu odbiorowi końcowemu, odbiorowi ostatecznemu po okresie rękojmi i gwarancji.

8.1.4. Oprócz w/w może wystąpić również odbiór częściowy .

8.1.5. Podstawowym dokumentem do dokonania końcowego odbioru robót jest protokół końcowego odbioru robót sporządzony wg wzoru ustalonego przez Zamawiającego.

8.1.6. Wszystkie zarządzone przez Komisję w trakcie odbioru roboty poprawkowe lub uzupełniające będą zestawione wg wzoru ustalonego przez Zamawiającego

8.1.7. Termin wykonania robót poprawkowych i robót uzupełniających wyznaczy Komisja.

8.1.8. Z czynności odbioru Zamawiający w obecności Wykonawcy sporządzi protokół.

8.2. Odbiór robót ulegających zakryciu lub zanikających

8.2.1. Do podstawowych obowiązków Wykonawcy należy zgłaszanie Inspektorowi Nadzoru do odbioru robót ulegających zakryciu lub zanikających.

8.2.2. Wykonawca zgłasza do odbioru daną część robot wpisem do dziennika budowy, a Inspektor Nadzoru dokonuje odbioru.

8.2.3. Odbiór polega na ocenie ilości i jakości robót, które w dalszej realizacji zostaną zakryte.

8.2.4. Jakość i ilość robot ocenia się na podstawie dokumentów bieżącej kontroli jakości, na podstawie zgodności robot z dokumentacją projektową i szczegółowymi specyfika-

cjami technicznymi, oraz na podstawie obmiaru i ewentualnie badań kontrolnych w czasie odbioru.

8.3. Odbiór częściowy

- 8.3.1. Odbiór częściowy polega na ocenie ilości i jakości wykonanej części robot wraz z ustaleniem należnego wynagrodzenia.
- 8.3.2. W przypadku gdy umowa dopuszcza częściowe rozliczenie zamówienia protokół odbioru częściowego robot stanowi podstawę do wystawienia faktury.

8.4. Odbiór końcowy

- 8.4.1. Odbiór końcowy przeprowadza się w trybie i zgodnie z warunkami określonymi w umowie o wykonanie robót budowlanych.
- 8.4.2. Odbiór końcowy polega na ocenie rzeczywistego wykonania robot na danym zadaniu pod względem ich ilości, jakości i wartości.
- 8.4.3. Zasady dokonywania odbioru końcowego:
 - 8.4.3.1. zakończenie robot oraz gotowość do odbioru powinna być stwierdzona w piśmie Wykonawcy do dziennika budowy potwierdzonym przez Inspektora Nadzoru oraz pisemnym powiadomieniem Zamawiającego,
 - 8.4.3.2. odbiór końcowy zadania powinien nastąpić w terminie ustalonym w umowie licząc od dnia potwierdzenia przez Inspektora Nadzoru zakończenia robot i prawidłowości ich wykonania oraz kompletności dokumentów do odbioru końcowego,
 - 8.4.3.3. odbioru końcowego dokonuje komisja wyznaczona przez Zamawiającego, przy udziale Inspektora Nadzoru i Wykonawcy,
 - 8.4.3.4. komisja dokonuje oceny jakościowej na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań i pomiarów, ocenie wizualnej oraz zgodności wykonywanych robot z specyfikacjami technicznymi oraz wymogami Zamawiającego,
 - 8.4.3.5. w czasie odbioru końcowego komisja zapoznaje się również z realizacją ustaleń przyjętych w trakcie odbiorów robot zanikających i ulegających zakryciu,
 - 8.4.3.6. podstawowym dokumentem tego odbioru jest protokół odbioru końcowego robot sporządzony wg wzorca przygotowanego przez Zamawiającego, w którym powinien być ustalony ostateczny koszt budowy,
- 8.4.4. Dokumenty wymagane przy odbiorze końcowym robot:
 - 8.4.4.1. Podstawowym dokumentem do dokonania odbioru końcowego robot jest protokół odbioru końcowego.
 - 8.4.4.2. Wykonawca sporządzi w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach dokumentację odbiorową określoną art. 57 Ustawy Prawa Budowlanego z późniejszymi zmianami.
 - 8.4.4.3. Do odbioru końcowego Wykonawca jest zobowiązany przygotować następujące dokumenty:
 - 8.4.4.3.1. dokumentację projektową z naniesionymi zmianami,
 - 8.4.4.3.2. dziennik budowy i książkę obmiaru,
 - 8.4.4.3.3. dokumenty potwierdzające odpowiednią jakość wbudowanych materiałów
 - 8.4.4.4. W przypadku, gdy komisja stwierdzi, że roboty pod względem przygotowania dokumentacyjnego nie są gotowe do odbioru końcowego, to komisja wyznaczy ponowny termin odbioru.

8.5. Odbiór ostateczny po okresie pogwarancyjny i po zakończeniu okresu rękojmi

- 8.5.1. Odbiór ostateczny polega na ocenie wykonanych robót związanych z usunięciem ewentualnych wad stwierdzonych przy odbiorze końcowym lub zaistniałych w okresie gwarancyjnym.
- 8.5.2. Odbiór ostateczny powinien być dokonany na podstawie oceny wizualnej zadania z uwzględnieniem zasad odbioru końcowego.
- 8.5.3. Odbiór po zakończeniu okresu rękojmi i gwarancji obejmuje ocenę stanu wykonanych robót po użytkowaniu w tym okresie oraz ocena wykonanych ewentualnych robót poprawkowych. Wynik odbioru pogwarancyjnego jest podstawą do zwrotu kaucji gwarancyjnej. Negatywny wynik odbioru pogwarancyjnego jest podstawą do dokonania potrąceń wynikających z obniżonej jakości robót.
- 8.5.4. Odbiory te zostaną przeprowadzony w trybie i zgodnie z warunkami określonymi w umowie o wykonanie robót budowlanych.

8.6. Dokumentacja powykonawcza, instrukcje eksploatacji

- 8.6.1. Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie ewidencji wszelkich zmian w dokumentacji projektowej w trakcie realizacji robót, które umożliwią przygotowanie dokumentacji powykonawczej

8.7. Dokumenty do odbioru obiektu budowlanego

Do odbioru końcowego robót Wykonawca zobowiązany będzie przygotować odpowiednie dokumenty:

- 8.7.1. dokumentację projektową podstawową z naniesionymi zmianami oraz dodatkową, jeśli została sporządzona w trakcie realizacji umowy,
- 8.7.2. dziennik budowy,
- 8.7.3. odbiór przewodów kominowych,
- 8.7.4. dokumenty potwierdzające tylko wbudowanie materiałów dopuszczonych do stosowania w budownictwie,
- 8.7.5. wyniki badań i oznaczeń laboratoryjnych

8.8. Rozliczenie robót

- 8.8.1. Rozliczenie robót nastąpi z zgodnie z warunkami określonymi w umowie o wykonanie robót budowlanych.
- 8.8.2. Podstawą do zapłaty będzie faktura wystawiona przez Wykonawcę dla Zamawiającego wraz z protokołem bezusterkowym końcowego odbioru robót.
- 8.8.3. Zapłata wynagrodzenia nastąpi po dostarczeniu Zamawiającemu faktury wraz z dokumentami rozliczeniowymi na rachunek Bankowy Wykonawcy wskazany na fakturze.

8.8.4. Obowiązującą formą wynagrodzenia jest wynagrodzenie ryczałtowe określone na podstawie oferty Wykonawcy .

9. Dokumentacja

9.1. Dokumentacja projektowa

9.1.1. Jednostka Projektowania

ARCHIGRA- Biuro Projektowe, Grażyna Rajewska, ul. Bratnia 7, 56400 Oleśnica,

9.1.2. Zestawienie dokumentacji projektowej

9.1.2.1. Projekt Budowlany – Przebudowa, rozbudowa istniejącego budynku Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Bierutowie, ul. Słowackiego 2

9.1.2.2. Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót

9.1.2.3. Szczegółowa Specyfikacja techniczna

10. Przepisy związane

10.1. Ustawa z dnia 07.07.1994r. z późniejszymi zmianami „Prawo budowlane” (Dz. U. z 2000r. nr 106 poz.1126)

10.2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U Nr 75 poz. 690 z dnia 15 czerwca 2002 roku z późniejszymi zmianami).

10.3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23.06.2003r w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120 poz. 1126 z 2003r.)

10.4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 06.02.2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. z 2003r. nr 48 poz.401).

10.5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003r w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 121 poz.1138 z 2003r)

10.6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26.06.2002r. w sprawie dziennika budowy i tablicy informacyjnej (Dz. U. z 2002r. nr 108 poz.953)

10.7. Ustawa z dnia 21.03.1985r. o dogach publicznych (Dz. U. z 2002r. nr 71 poz. 838 z późniejszymi zmianami)

Uwaga: nie wymienienie tytułu jakiegokolwiek dziedziny, grupy, kodu CPV czy normy nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku stosowania wymogów określonych prawem polskim.

